

ARTlist

Sretan Božić i Nova godina

LIST UČENIKA I PROFESORA ŠKOLE LIKOVNIH
UMJETNOSTI U SPLITU • BR. 9 • PROSINAC 1994.

LIST IZLAZI DVA PUTA GODIŠNJE

ART^{list}
2

ŠKOLA LIKOVNIH UMETNOSTI

Izdavač:
Škola likovnih umjetnosti

Adresa i tel/faks:
Fausta Vrančića 17, Split
058/521-874

Glavna i odgovorna
urednica:
prof. Vanja Škrobica

Redakcija:
Jasmina Beneta,
Ivana Hamalukić,
Silvia Siminjati,
Veljko Martinović

Odbor lista - profesori:
Jasenka Žuvela-Splivalo,
Aleksandra Bogović i
Mladen Bilankov
(predsjednik)

Lektorica:
prof. Marica Butina

Design:
prof. akad. graf.
Nikola Skokandrić

Tehnička obrada lista:
akad. slikar Ranko Jukić

Rješenjem Ministarstva
prosvjete i športa
br. 532-03-1/7-94-2
od 31. 10. 1994.
ARTLIST je oslobođen
plaćanja poreza na
promet.

ХЕЛПАР
СВОДОВА
Х РВША
ХВДОВАР

SRETAN BOŽIĆ I NOVA GODINA

Uvodnik:

Što vama je (već!) 9. broj ARTLISTA. Vjerujem da ćete i u ovom broju naći ponešto za sebe jer smo otkrili priličan broj mlađih novinara koji su donijeli osvježenje.

Za nama je još jedna uspješna godina: sudjelovanje na (selektivnoj) izložbi školskih listova u Puli gdje smo dobitnici (već drugi put!) Diplome Ministarstva prosvjete, kulture i športa. Što drugo reći doli: puno veselja za predstojeće blagdane!

Vaša glavna i odgovorna urednica
prof. Vanja Škrobica

Osjećaš li se dobro,
ne briši. Proći će te.

(Marphyjev zakon)

Jerica Gracin - Molitva

Božić - svjetlost i ljubav

Damir Buzolić

Božić je svjetlost koja oživljava sve mrtvo, hudi sve pospano, smiruje sve nemirno.

Božićne čari pružaju darove ljubavi i prijateljstva. Božić kao svjetlost nemirna traži utočište gdje vlasti ljubav. Božić je veliko rođenje koje označava stvaranje ljubavi koja se širi svjetлом, jakim svjetлом koje je jače od tame.

Božić je svjetlost, svjetlost je ljubav.

Adel Koso

Isusu

Zagušljiva, crna tama spušta se na vjede moje. Ja, ni dijete ni mladić, još smrtnik jedni, kako hrabrosti smoći sazvati Ime Tvoje. Moje usne drhite, grlo se suši i guši od vapaja, poziva pomoći. Polako utonem u san, more mora. O, Isuse milostivi, na ovaj svijet tuge i bola davno došao si da svojom krvlju i smrću ovom jednom čovjeku dadneš bar malo utjeha, nade - za spas duše njegove, za spas svijeta, za bolje sutra. Kojim putem, Isuse blagi, da te povедem kad svi odreda krvavi su; lijevo, desno, naprijed, straga - jauk, krići se ore sa svih strana. Rakete svemirom kruže, još malo i dvadeset prvo stoljeće caruje, a tu negdje na brdovitom Balkanu plač djece od ubojitih granata, smrtonosnih metaka, strava, užas očeva i majki. Leševi poput rijeka plutaju gradovima, selima, aveti rata očrnili su i

posljednji tračak svjetlosti. O, Isuse svemoćni, udijeli svom izgubljenom gradu bar malo milosti, udijeli mu bar zračak s aureole svoje, zapali zvjezdju ljubavi i mira, ja, smrtnik sanjiv, molim Te. Generacija moja u propasti je. Alkohol, droga, blud - staza njihova je. Omladina ta izgubljena je pod vodstvom tame i sotone. Isuse, moji vršnjaci nestaju ugroznim mukama. Prah taj bijeli tjera ih u grozote, kradu, laž, prijevaru, za nožem posrću. Nad njihovim ognjištima crne zastave vijore. Isuse, da li je ovo kraj svijeta, totalni kaos, ili zadnje smrtnikovo iskušenje? Zar nitko neće ostati na ovoj planeti, zar će se i zadnji čovjekov trag utri, zbrisati - čitavim svemirom?! Isuse nigli, posljednjim krikom vapim za pomoć, molitvom svojom budan i sanjiv ja, mlad smrtnik što život tek okusih, molim Te, milostiv nam budi...

Svjetlost?

Milena Blažanović

Putuje tiho, ni ptice ni leptiri ne čuju ništa. Dolazi kroz stoljeća, kroz vrijeme i oblake magle i jesensko lišće. Slučajni susreti mogući su samo u mrvioj tišini zore i sumraka. Donosi ljubav i moće neizmjerne snage, putuje kroz mora i oceane, sela, gradove i misli, preko golubova, duge i suza.

Dolazi svjetlost. Isus?

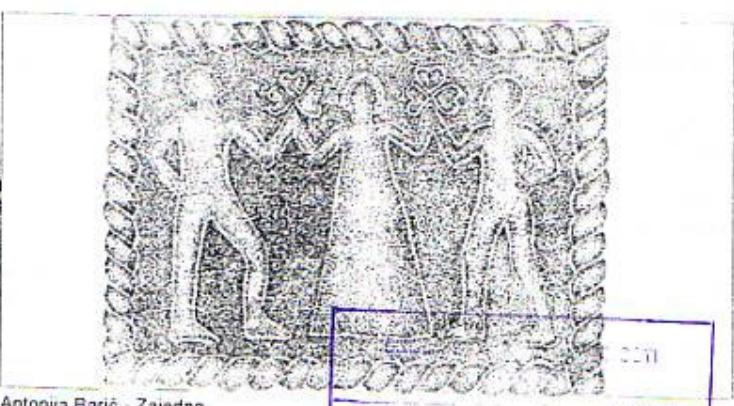
Da, neki ga i tako zvou, oni koji ne znaju za njega zovu ga Alahom, Budom... Ali svi znaju da donosi ljubav svim ljudima na Zemlji. Iščekujemo ljubav, neki svjesno, neki nesvjesno.

Dolazi Isus?

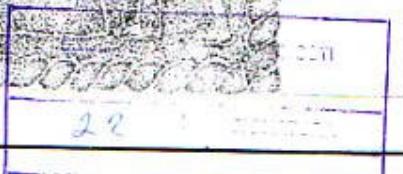
Ne! Svjetlost,

Joško Kuljić - Vaza

Antonija Barić - Zajedno

Uz dane silvestrovske

Branimir Kelam

Nova godina početak je i prvi dan u godini. Slavi se po gradanskom kalendaru, koji je prihvacen u većini zemalja svijeta, 1. siječnja. Po starom (julijanskom) kalendaru Nova godina slave neke zemlje i crkve trinaestog dana mjeseca siječnja. Židovska Nova godina (ROŠ HASANA) počinje od 1. na 2. dan mjeseca tišrija koji pada u rujan ili listopad naše (gradanske) godine. Egipćanska Nova godina padala je na dan izlaska Sothisa (Sinesa) u noći 19. na 20. srpnja. Tada su održavane velike pučke svečanosti i prinosile su se žrtve u čast božice Izide. Babilonci, Perzijanci i Kinezi smjenu godina računali su po proljetnom ekinociju i slavili su je u čast pomladjenog proljetnog Sunca. I kod Grka je početak nove godine bio vezan uz Sunčevu kretanje (u Atici uz ljetni, u Eoliji uz zimski solsticij, a kod Spartažana uz jesenski ekinocij) no nisu imali značajnijih svečanosti.

Suprotno njima, stari Rimljani su Novu godinu obilježavali bučnim slavlјima, sveopćim veseljem i gozbama. U početku su tajdanslavili 1. ožujka, a od 153. pr. Krista slavljenje vezuju uz boga Janusa. Kršćanska crkva dugo je zazirala od slavljenja prvošjećanske Nove godine smatrajući je ostacima poganstva. Tako su tijekom čitavog srednjeg vijeka ovaj blagdan obilježavali uz kršćanski blagdan Blagovijest (25. ožujka) ili dan Božića (25. prosinca).

Tek od 12. st. Crkva prihvaca 1. siječnja kao početak Sunčane godine, dok se crkvena liturgijska godina broji od prve nedjelje Adventa. Dok se proslave dana Nove godine i njegova predvečerja Silvestrova u romanskim i germanskim zemljama zasniva na drevnoj tradiciji, kod Slavena su novogodišnje svečanosti uglavnom novijeg datuma i predstavljaju dijelom utjecajem okolnih naroda, a dijelom su dio kulta novorodenog Sunca (»mlado ljeto«). Bilo kako bilo, novogodišnje slavlje je trenutak da učinimo nekakve račune sa samim sobom, da odmjerimo propuste i uspjehe, da planiramo i da se nadamo boljem. Stoga, »gaudeamus igitur!«

Gorki Žuvela - rad je stanje napora da se dode do kreativnih odgovora

SUVREMENI HRVATSKI UMJETNICI GORKI ŽUVELA

Pripremila: Ivana Hamalukić

ARTLIST: Kako i kad ste se počeli baviti umjetnošću i kako je tekan Vaš stvaralački put?

G. ŽUVELA: To je tipično pitanje za početak. Moj stvaralački rad... "ulaznica" kojom i danas pokušavam ostvariti sebe. To što završite Akademiju tek je prva stepenica, mala, a nekad vam se čini velika, s kojom započinje život i s kojom počinjete osmišljavati ono što čini jednu viziju, neki projekt... tu su neke ambicije, upornost, a sve je to skupa jedna velika zagonetka. U mom ateljeu na zidu visi jedna rečenica na papiru "Ne požurujte me!". Namjerno spominjem tu rečenicu na kojoj je podertano ono "ne". Mislim da sam uvek dužnik prema toj rečenici, tu rečenici pokušavam pretvoriti u svoje produciranje, svoje fikcije, snove... sjenе. Negdje u vježbama i u svojim eksperimentima negdje uvek imam dovoljno "podstanara" u svojoj sjeni za koje svaki put imam različite razgovore, tako da u tom mnoštvu "podstanara" oni se uvek međusobno vide, ne vole, ali zapravo uvek je negdje primarno da ih ja dobro obslužujem, da ih dobro hramim.

ARTLIST: Vi ste prvenstveno slikar. Kako teče proces stvaranja? Je li to trenutnonadahnuceljeno "priprema", u Vama skuplja...

G. ŽUVELA: Svaki rad ima nekoliko faz. Svako stanje pojedinca je stanje napora da se dode do kreativnih odgovora, koji su tu svagda oko nas. Svagda smo u situaciji da sebe potičemo, da uranjamo u vječnu zagonetku, otkrivamo sebi i drugima... ali, zagonetka uvek ostaje zagonetka. Dok razgovaramo s vama, zapravo razgovaram i sa samim sobom... i ja mogu nešto naučiti od vas... to je dijalog... Sam rad nastaje... on se dogodi između trajanja jednog vremena... trajanja jednog sna... trajanja jedne fikcije.

ARTLIST: Iako ste završili slikarstvo često koristite različite materijale, plastiku... jesu li to nove sklonosti prema kiparskom izrazu?

G. ŽUVELA: Ja nikad ne koristim plastiku...

ARTLIST: Ja sam tako čula... dobila sam takvu informaciju.

G. ŽUVELA: Ovisi o tome što se podrazumijeva pod plastikom. Ja zapravo uz zadnje vrijeme radim nešto što je na granici, na granici mogućeg... To nikad nije određeno. Samo s jednim pristupom, očito se radi o toj mogućnosti da se zapravo sam rad može definirati upravo onako, i s onim materijalima i ujegovim prednostima u svom artificiranom obliku. Važno je da rad počne od neke misli. Ta misao je jedno predstavljanje. Svaki rad ima svoju misao. I svaki crtež, svaka sjena... Sve to treba dovesti u zajedništvo, a to zajedništvo u mojoj slučaju ispadu kao instalacije, objekti ponekad izgledaju kao neki praformati, ponekad kao slike. Moje iskustvo je iskustvo koje se događa. Moja

Umjetnost je u višeslojnosti

arheologija počinje 1969. kad sam imao svoju prvu samostalnu izložbu u galeriji Studnetskog centra u Zagrebu. Nakon toga izlažem samostalno i na raznim bijenalima, radim u nekim sekocijama, kontinuirano. Mislim da je smisao mog rada ili baštinjačje mog rada u konceptualnom pristupu. Često se taj termin krivo shvaća... Koncept... Slikari imaju svoj koncept. Ali postoji ono "odlučiti se za jedan rad" - i to je ta ograničenost gdje i oblik i materijal postaju primarno i kad se poklope izražajnost i sama misao s konceptom kojem želite ostvariti.

ARTLIST: Već dugo radite u našoj školi. Je li to ono što ste željeli, odnosno, jeste li od samog početka htjeli biti i likovni pedagog?

G. ŽUVELA: Ovo su velika pitanja. Na njih mogu rutinski odgovoriti, a mogu i malo pojasniti. Naime, dolaskom u školu bio sam malo zatečen jer mi je taj posao bio nepoznanica. Godinama sam osmišljavao taj pristup i čini mi se da u ovoj fazi to sve skupa na neki način funkcioniра kao dijalog između mene i učenika, dijalog osmišljavanja. To je pristup na kojem inzistiram. Nema ništa bez povratne veze. Nema ništa bez afirmiranja svoga "ja", svog identiteta u boju... uvijek je to neki boj, neki rat između mene i učenika (ne u ružnom smislu rata), to je rat prema zajedničkom cilju. To je boj osmišljavanja u kojem će ostvariti svoje ambicije i učenik i ja kao nastavnik.

ARTLIST: Vi već nekoliko godina radite na fakultetu. Znači li to da odlazite iz škole?

G. ŽUVELA: Oh, to je banalno pitanje. Ja na fakultetu radim 10-15 godina i predajem vizuelne komunikacije. To je čisto teoretski predmet. Postoje realne sanse da otidem iz škole u tijeku ove školske godine. To je ujedno šansa da se više bavim samim sobom i da se više koncentriram na svoj rad.

ARTLIST: Kakvo je Vaše mišljenje o učenicima ove škole? Prepoznajete li već sada neke talente i jerli uspijeh stvar sreće ili talenta i rada?

G. ŽUVELA: Vii ja se malo pozajmimo. Možda biste vi mogli odgovoriti na ovo pitanje.

ARTLIST: Ja sam htjela Vaše

mišljenje...

G. ŽUVELA: Nije važno moje mišljenje. Menje važnije što je inzistiram na nekim stvarima i mislim da je u tome odgovor na vaše pitanje... Vjerljatno sve to ovisi o radu, o upornosti i ambicioznosti...

ARTLIST: Je li samo to potrebno?

G. ŽUVELA: To je prvo. Međutim, postoji neko nulto skladiste iz kojeg svi počinjemo i kojemu daje relaciju onoga što jesmo, kako smo "materijal". Ja uvijek govorim da u školi ima uvijek previše talentiranih, ali je njihovo shvaćanje talentiranosti problematično. Kad oni u sebi prepoznaju to, uvjetno nazivaju "talentiranost", tek tada nastaje problem. Talentiranost bez pitanja i bez odgovora, bez sudjelovanja u odricanju i osmišljavanju... toga je malo. Važno je doći u dijalog sa samim sobom. Kad ja inzistiram na radu, onda prije svega inzistiram na postavljanju pitanja. Sto više učenik postavlja pitanja, ja na njih više odgovaram i time ostvarujem dijalog. Taj raspon između dijalogu i autogishodišta jest talentiranosti i tome se krije smisao daljnje afirmacije pojedinca.

ARTLIST: Dakle, svojim učenicima biste preporučili dijalog sa samim sobom i dosta rada.

G. ŽUVELA: Da, moglo bi se tako reći. To je dobro formulirano, slažem se.

ARTLIST: Možete nam još nešto savjetovati, možda nešto iz vlastitog iskustva?

G. ŽUVELA: Čini mi se da je puno naše djece "nepismeno", mislim na pismenost postavljanja pitanja i to ne samo pitanja koja se tiču motoričkih, crtačkih područja. Ako se ne hude ništa čitalo, pratilo sve oko nas, učilo od drugih, tada pitanja biti sve manja i sve plića. Umjetnost je u višeslojnosti, a čini nam se da su tajne jednostavnije. One jesu jednostavnije, ali tek pošto ih otkrijemo.

ARTLIST: Čime se obično bavite kad niste u školi?

G. ŽUVELA: Kad nisam u školi onda sam u studiju i tamo radim.

ARTLIST: Imate li neki hobij?

G. ŽUVELA: Uvijek sam zavidio ljudima koji imaju hobij... Čini mi se da je zapravo nemam hobij. Možda je moj hobij šetnja po Saloni, otocima... Možda to i nije hobij... što volim rije, ili zato što

imam psa...

ARTLIST: Što mislite o odnosu umjetnosti i filozofije, odnosno etike?

G. ŽUVELA: Zagonetka uvijek ostaje zagonetka. Možda se taj odnos može tako definirati... možda je to dijalog između vremenskih izazova koji nameću neko osmišljavanje. Ja sam se i prije suočavao s ljudima i danas vidimo odmahivanje rukom, a mnogi se napori i pokušaji osmišljavanja bagateliziraju frazom koja se u Splitu čuje "nemojte filozofirat". Ta fraza u sebi nosi opasnu neizvjesnost, nosi ponos na neznanje, ponos na ohotlost i nespremnost na dijalog. Osmislimo dijalog koji će korak po korak, step by step, dovesti do pojašnjavanja. Taj sklop između misli i rada u likovnoj umjetnosti je najčešće nereferantan. Što imam više refleksije za sebe, tada smo u mogućnosti da damo neke odgovore kako za sebe, taku i za druge.

ARTLIST: Imate li imali uzore?

G. ŽUVELA: Imam puno uzora. Dok sam bio na Akademiji prve dvije godine, uzor mi je bio Rembrandt, pa sam ga kopirao. I Tizian mi je bio drag, možda zbog morskog, mediteranskog, a Rembrandt zbog svoje rukopisnosti. Volim Vidovića koji nosi jednu melankoličnost prostora, ima pravi osjećaj boje i ima osjećaj što boja znači u prostoru. Vidovića volim i zbog njegovog dodira kistom. Kasnije sam zavodio još neke, npr. Hansa Marekea, Andy Warhola, Janisa Kuneisa, James Lee Byars, Jena Bauherillara i sebe.

ARTLIST: Imate li planove za budućnost? Imate li planove koje niste ostvarili, nešto čemu težite?

G. ŽUVELA: Ovo je neka ispojedaonica... Malo pretenciozno pitanje... Puno stvari bih još želio napraviti i nadam se da će me zdravljje služiti. Ono što nisam napravio, najvjerojatnije i neću napraviti, ali ocito imam novih stvari koje želim uraditi.

ARTLIST: Imate li nešto što Vas nismo pitali, a želite biste reći?

G. ŽUVELA: Ja bih vas pitao: Kako vi doživljavate mene?

ARTLIST: Pa ovakvo, iskreno govorči. Bilo je u mojoj klasi učenika koji su gajili neke predrasude o Vanu prije no što smo došli kod Vas. To su bile više-manje priče iz školskih hodnika.

G. ŽUVELA: Dobre, zašto ne, i to je zanimljivo...

ARTLIST: Ja Vas poznajem kratko vrijeme tako da ne mogu donijeti neke zaključke. Ja vas doživljavam prvenstveno kao profesora koji zna što hoće od svojih učenika, koji zna prenijeti znanje.

G. ŽUVELA: Ja vam se stvarno zahvaljujem. Dobro ste rekli i želio bih da to i drugi misle, ne zbog mene, nego zbog vas.

Multimedijalni projekt >Svjetlomenitalni objekt...<

Ostvarili učenici II., III i IV razreda ŠKOLE LIKOVNIH UMJETNOSTI - MULTIMEDIJALNI UČENIČKI PROJEKT »SVJETLOMENITALNI OBJEKT...« TEMELJEN JE NA SVJETLOSTI, SVJETLOSnim RAZLOZIMA, ODREDENJIMA I RASPONIMA BILJEŽENJA. POTICAJ I TEMELJ SU BILI: SVJETLOST, BERAMSKE FRESKE, STAROGRADSKIMOZAICI, GIOOTOVE FRESKE, MICHAELANGELOVE FRESKE, MONDRIAN, LICHENSTEIN, VAN GOGH, REMBRANT, MARULIĆ, AUTOBIOGRAFSKI TRAGOVI I RADOVI UČENIKA I MICANA SPAJANJA PROŠLOG, VOLUMENA, POLURELJEVA I SVEOBUHYATNOG ODREDENJA... Uz poneka doslovna oblikovanja »objekta« (PLOŠNOST, VOLUMEN, MENTALNOST, SVJETLOST), BILO JE I RADOVA OBLIKOVANIH PLOŠNIM POSTUPCIMA, PONEKAD UZ PLOŠNOST I PERFORACIJE (REZANJA) ILI uz PLOŠNOST INTERPOLACIJA NEGATIV FILMOVA I NADENIH PREDMETA - TAKVI SU RADOVI BILI »OBJEKTI« IZNAD SVEGA U SVOM MENTALNOM RASPONU.

Alieta Monas P.M.

O IZLOŽBI:

Ova izložba zamišljena je kao pokušaj spajanja mnogih bitno različitih dimenzija u nadi da bi se dosegla točka van vremena i prostora s koje bismo bili sposobni pojmiti bit vlastitog postojanja. Radove na izložbi razvrstala bih u dvije skupine:

1. oni koji traže cilj
2. oni koji traže smisao

Mislim da se ovde pokazalo nešto bitno za postojanje uopće: Svakot ima svoju istinu i svoj put samospoznaje.

ANAMARIJA PAMUKOVIĆ

Radovi su izloženi zaslugom profesorice Alike koja je u ovo školu tom gestom unijela dosta opuštenosti, radosti i svjetla. Radovi su inspirirani velikim kiparom Michelangelom i današnjicom te su spoj prošlosti i sadašnjosti, starosti i mladosti.

MARIJANA PULIĆ

Izložba je trebala biti malo manje svijetla jer svjetlost zasljepli promatrača. Iobični hodnik nije prikladno mjesto za takvu izložbu.

IGOR DRAGAŠ

Mnoge su slike poznatih umjetnika bile prisutne u okvirima naših svjetlo-

mentalnih projekata. Na taj način mi možemo komunicirati i raditi zajedno s drugim umjetnicima.

MLAĐEN MATIJACA

Profesorica me oduševila idejom za rad pa se i vidi zašto je to svjetlosna izložba.

MATE ROŠČIĆ

Izložba je u skladu s izabranim prostorom i slobodom izražavanja. Izgleda »otvorena« i sasvim iskrena prema svojim stvaraocima i promatračima. Svaki iskaz izložak nositelj je poruke. Izložba je velik, kompletan dizajn iako izgleda kao kombinacija ili improvizacija. Simpatična je i zanimljiva svojim nametljivim idejama. Izgleda kao mekana i dodirljiva proporcija, obujam. Ugodna i za oko i za misao.

ZDENKA GUGIĆ

O RADOVIMA:

Svoj sam rad nazvala »Vrijeme« jer je vrijeme jedna vrlo važna stvar u našem životu, ali i uopće. Bez vremena nema ni postojanja. Moj se rad sastoji od piramide na čijim su stranicama naslikane Michelangelove Sibile. Jedna je originalna, a tri su obućene u različitu

odjeću koja simbolizira vremenske periode od renesanse do putovanja u svemir. One zajedno na vrhu drže zemaljsku kuglu. Prostor je sjedinjen između kugle i piramide koji su kroz vrijeme ostali najjednostavniji, najlogičniji i najsvježiji geometrijski oblici.

MARIJANA BLAŽEV

Ja sam za temu uzeila Michelangelovog Mojsiju kojeg sam ukomponirala s modelom zemaljske kugle. Mojsiju sam napravila plošnog i postavila u slijedećem stavu na kuglu. On sjedi na crnoj stolici koja simbolizira ljudsku zlocinu. Njegov položaj s pognutom glavom trebao bi asocirati na njegovu zahrinutost nad svjetom. Zbog tog odnosa rad sam nazvala »Mojsije i svijet«.

JELENA POČUĆA

Pokušaj spajanja triju različitih dimenzija u jedno umjetničko djelo meni nije uspio. Dimenzije nisu spojene, one su svaka na svojoj struni. Samo se ponekad znaju dodirnuti u jednoj jedinoj točki. Taj trenutak za mene još nije došao.

OZREN RADOVANOVIĆ

Glavna poruka mog rada bila je poticaj na čistiju svijest, razmišljanje proboj svjetla kroz tamnu prošlosti.

MARIJANA PULIĆ

Potisren i skriven predmet u masi, labirint, igra stvarnosti i iluzija. Gubitak orientacije i nesputanog sporazuma između čovjeka i sna.

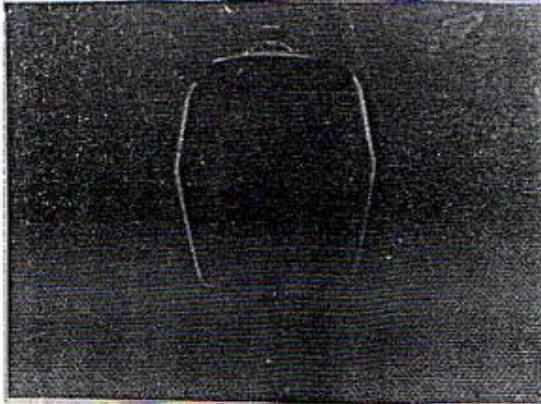
ZDENKA GUGIĆ

Pokušaj mog rada nije uspio zbog tehničkih problema. Sušenje gline na kartonu i papiru nije bilo uspješno jer je gлина popucala. Naiime, to je trebalo biti plitki reljef izgrađen na detalju Michelangelovog djela iz Sikstinske kapele.

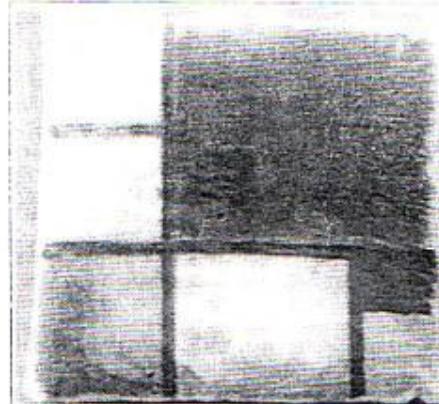
MLAĐEN MATIJACA

Moj rad je objekt kao spoj plošnog odnosno slika i tridimenzionalnog tj. gipsa. Naziv mu je »M+M« (Michelangelo i Mondrian). Ovim sam projektom pokušala spojiti renesansu i modernu umjetnost. Michelangelova Persian Sibila ukomponirana je u Mondrianovu otvorenu kompoziciju triju osnovnih boja + crno i bijelo, a sve je to urađeno na gipsu jer bojana tom materijalu djeluje skoro poput ikone.

ANDREA PERKOV

Brankica Topić - Tvoje je oko svjetlijka mome tijelu

Ivana Jurić - Sleeping composition

Foto: Toni Rodin

Izbor fotografija: Alieta Monas P.M.

Nikad ne
raspravljam s
budalom.
Ljudi možda
neće uočiti
razliku.

(Marphyjev zakon)

Za posjетa izložbi

Edita Brtan

Upadoh onako, poput onih što nemaju prava da ometaju tako bijeličasta mjesta, sva isaranja idejama nekim sličnim težeći vjećito k različitosti. Okovani u drvene okvire bijahu mi blizak prijatelj dozivajući me svojim bojama.

Oni koji mišljaše da su i oni ukrasi, a uistini se bave samo osudivanjem, zamjerajuće meni na mojoj otrečanoj odori... Dok ja tek dječinje promatram, njima je djetinje vec isuvrši otrečano (zaboravljaju svoje igre). Meni još je uvijek novo, opasano bliskošću.

Nazivali su kićem moje prelijepje, jednostavne brodove. Sto su odisali svježinom. Ljubav prema platnu negdje se zagubila u njihovim kićastim pogledima. Mada pogledi ne bijahu učestali. Pa zato oni učestalo i nazivaju kićem.

A ja se prestao obazirati i otplovio u vrtloge u čamećima. Na vrancima. Odletjeh na idejama.

Marjana Galic - Sirkstina Seraut

Novauređeni prostor u školskoj biblioteci

Poudivanjem
se knjige ne
gube, osim onih
koje si posebno
želimo
zadržati

(Marphyjev zakon)

foto: Ana Privičić

UZ MANIFESTACIJU:
KNJIGA MEDITERANA
'94.

Izložba knjiga u školskoj knjižnici

prof. Vanja Škrobica

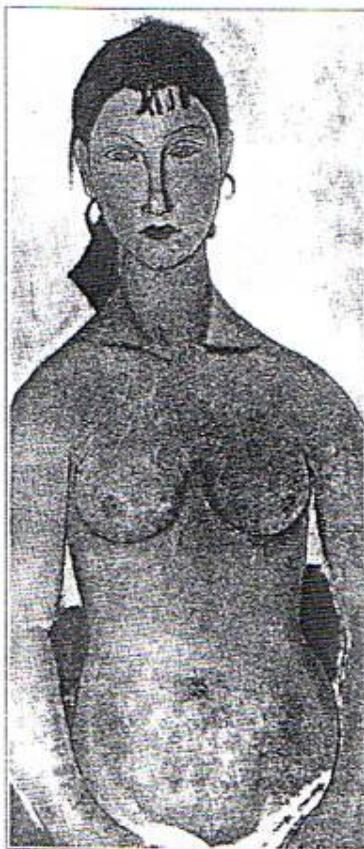
Lijekom manifestacije KNJIGA MEDITERANA '94. u prostorijama Školske knjižnice otvorena je izložba knjiga i časopisa iz nekadašnje Cesarsko-Kraljevske obrtničke škole u Splitu. Biblioteka je u toj školi osnovana 1907. godine i imala je odjel za nastavnike i odjel za učenike. Kada je nakon 2. svjetskog rata ukinuta Obrtnička škola, knjige su raspoređane po školama - na slijednjicama, po raznim splitskim institucijama, a najveći dio je raznesen ili uništen.

Knjige i časopisi koji su danas u vlasništvu Škole likovnih umjetnosti nastali su početkom 20. st., a tiskani su u stranim zemljama. Postojanje ovih knjiga govori nam o kvaliteti nastave koja se tu odvijala, kao i o kulturnim vezama Škole i Europe. Ove knjige imaju danas višestruku vrijednost: pedagošku, kulturnošku, znanstvenu i spomeničku. Zbog toga bi pravilna valorizacija i zaštita ovih knjiga bila itekako potrebna.

Foto: Kristina Mrčela

Buran život Amadea Modiglianija

PREPORUČUJEMO
KNJIGU IZ ŠKOLSKE
KNJIŽNICE

Amadeo Modigliani - Akt

Ana Filipović

Autor: Andre Salmon
Izdavač: »Mladost«, Zagreb, 1960.
Biblioteka: »Sirius«

Amadeo Modigliani rođen je 1884. u Livornu (Italija), a već 1906. stiže u Pariz. Najveći dio ove knjige je romanizirana biografija iz njegovih pariških dana, slikarskih traženja, lutanja uličicama Mont Parnasa i druženja s već tada velikim imenima francuskog i svjetskog slikarstva.

Modigliani je stvarao samozatajno, dostoјno jednog genija. Došavši u Pariz treperio je od značajelje, privučen bojama, ljepotama i obećanjima »slikarske Meke«, nestripljiv od želje da bude i sam čimbenikom moderne umjetnosti. Pred sebe je postavljao prevelike zadatce i teška pitanja, ali je sam sebi zatvorio, bolje reći otvorio, nebesa neurednim životom, pijanstvom. Sam i skriven od drugih nosio je teret ispaćene duše ispunjene sumnjama, urlajući stihove Dantevog »Pakla«, borio se slutnjama i nadanjima...

Ova se knjiga oslanja na svjedočanstva i krpice sjećanja svjedoka Modiglianijeva života, te su najvažniji trenuci njegovog intimnog i profesionalnog života vjerno rekonstruirani i kronološki evidentirani.

ILVANA HAMALUKIĆ SLIKARSKE TAJNE STARIH MAJSTORA

SASTAV PREPARACIJA ZA
CRTEŽ SREBRENKOM (prema
starijim zapisima):

1 volumni dio cinkovog bjelila
1 volumni dio blanc fixa
4% tutkalne otopine + 10% stipsc.

1 volumni dio titandioksida
3 volumna dijela blanc fixa
4,5% tutkalne otopine + 10% stipse

Za veću glatkoću u preparaciji
može se dodati jedan žumanjak ili
čuk cijelo jaje.

Prof. VANJA ŠKROBICA NOVE PUBLIKACIJE U ŠKOLSKOJ KNJIŽNICI

Stručna literatura:

1. Franco Fontana: Modena una città, 1984.
2. Fran Paro: Grafika, Zagreb, 1991.
3. Tomislav Krizman: O grafičkim vještinama, Zagreb, 1952. (fotografija skript ALU, Zagreb)
4. Alan Swann: Basic design, London, 1993.
5. Josip Primožić: Tehnološki priručnik za grafičare, Osijek, 1975.
6. Universart, Tokyo, 1991.
7. P. Williams i A. Toet: Graphis Logo 2, New York, 1994.
8. G. Gamulin i M. Cionini Visani: Julije Klovic, Zagreb, 1993.
9. Marijan Jakubin: Osnove likovnog jezika i likovne tehnike, Zagreb, 1990.
10. Ivo Maroević: Uvod u muzeologiju, Zagreb, 1993.

PREDSTAVLJAMO
VAM:

Kazalište mladih

MARINA IVELIĆ

U središtu grada nalaze se prostorije Gradskog kazališta mladih. Kazalište ima dotrajale kancelarije i studija, ali se ipak osjeća »umjetnički« život.

Ravnateljica kazališta Ljubica Srhoj (bijva profesorica naše škole) dala mi je osnovne informacije o ovoj kazališnoj kući.

Kazalište ima dva studija: dramski i balenti. Dječji i omladinski dramski studio okuplja skoro stotinu polaznika. Među njima su i učenici naše škole: Nena Krstićević, Davor Franić, Svjetlana Kelava i Marina Ivelić.

I baletni studio polazi stotinjak polaznika raspoređenih u pet skupina prema uzrastu. Uveden je i jazz-balet.

Kazalište je svoj program namijenjen djeci i omladini. Tako se na njihovom repertoaru mogu naći i »Ružno pače«, »Kazališni sat« i »Ljubovnici«, dakle predstave namijenjene predškolcima i odrasloj publici.

Upravo pripremaju dvije dramske premijere »Hrasti trska« (izbor iz najpozantijih bajki svjetske književnosti) i »Zdenac života« koji će se davati za božićne blagdane.

Dramski studio za mlađe vodi gosp. Franko Strmotić igdica Nada Prodan. Uz njihovu pomoć uspješno se svladavaju monolozi, dijalazi, treme i mucanja... Najljepše je na »govornim vježbama« kad jedan te isti tekst ponavljamo u stotinu varijacija (plačno, komično, djetinje, starački, bijesno, radosno, sramežljivo, ozbiljno dramski, naivno i nevino...)

Iz ovog kazališta stasali su danas poznati glumci: Josip Genda, Boris Dvornik, Marija Seklez... Možda će i netko od sadašnjih polaznika zasjeti na »daskarna koje život znače«. Tko zna?!

OSVRT NA KAZALIŠNU
PREDSTAVU:

»Osvrni se gnjevno«

(J. Osborne)

Silvana Siminiati

Strast, zloba, primitivnost, gušenje, mučenje... sve je to stalo u stotinjak minuta predstave »Osvrni se gnjevno« J. Osborna.

Daske koje život znače? Daske koje život vole? Ne! U ovom slučaju, daske koje život gazi i omalovažavaju. Ne daju nadu, ne potiču... tek slike dosade i gnjeva.

Predstava je održana na Maloj sceni 55 u HNK u Splitu koja je primjerena za ovakve predstave. Gledalište je malo kao i pozornica što daje osjećaj da se i sam gledatelj nalazi u vrtlogu scenskog dogadanja.

Predstava govori o četvorici mladih ljudi zapletenih u dosadu i besmisao suvremenog života s kraja 20. st. Glumci sene pozornici deru, urljuču, skaču, grizu se i stenu...

Ipak, ne radimo li i svi mi to u svojoj nutritri i ne krijemo li se iza maske svetosti?

Mislim da je predstavu vrijedno pogledati. Tjera na razmišljanje. Na mene je ostavila dojam pretučenosti, pogaženosti i poraza... I kad razmišljajući o (ne)smislu uronim u sebe i pokušam analizirati posljedice vulkanskih i nekontroliranih osjećaja, shvaćam da najčešće povrijedimo ljude oko sebe i sami se moralno srozavamo u vlastitim očima. Zato se i pitam koliko je erupcija osjećaja katarza (pročišćenje), a koliko griznja savjeti.

Pogledajte predstavu i razmislite.

Filip Rogošić - Torzo

PREDSTAVLJAMO MLADE POETE:

Ivana Dragičević - Zagrljaj

Nula

Silvana Siminiati

*5000000 godina prije Krista
negdje na nekoj razuzdanoj planeti
otvorenih oči
stvorih se*

*u sjaju izvora svjetlosti
i spoznati neko nesavršeno znanje.
Karakteristika: ljubav.
Zloupotrebljavajući spoznaju sebe
same*

*ispuzah na neko usamljeno mjesto
i stvorim nesporazum,
stvorim mržnju i zavist
te se tim postupkom izdignem iz
ostalog*

i postadoh čovjek.

I evo me,

ja sam uvijek tu.

Karakteristika: primitivnost.

*Skrivena sam medu milijardama
drugih*

u sjeni sličnog, davno umrlog.

*Postadoh najgora vrsta životinja
obavijena sumrakom
vlastitih čula.*

Karakteristika: nula.

Otok nepostojećeg statusa

Francis Biliš

*Dubina očnih zjenica.
Suze se pjene,
ostavljaju tragove u unutrašnjosti.
Površina kože pušta istinu na vidik,
vidik s kojeg se vidi kopno,
kopno na kojem restu biljke sreće,
lete ptice vječnosti
i padaju pahulje ljubavi.*

*Tamo nema zime,
uvijek je proljeće,
sunce baca zrake otkrića,
a bogovi se ne miješaju
u ljudski život.*

*Vrijeme ne leti,
ne gine,
stoji s nama*

i pruža nam mir.

*A mi radimo što želimo,
nismo ničiji robovi,
nismo robovi samoga sebe.
Nema vina da utopimo tugu
jer tuga ne postoji.
Zrak miriše na budućnost,
a krv je skriva,
duša ostaje čista
i djeca se takva radaju.
Sagradijmo brod i podimo
do tog otoka nepostojeće povijesti
na kojemu su grijesi vrline,
a mane ne postoje.*

Naše vrijeme

DANICA OZRETIĆ

*Melodija proljetnog vjetra.
Zvuci gitare i bolni osmijeh.
Stihovi života i jecaj valova.
...Trnoviti put generacija
kroz ovo pakleno vrijeme...*

*Iskra u očima djevojke,
bjelido lice vojnika...*

Majka na praznom kolodvoru...

A sutra drhtave adrese na

bijelim omotnicama

i jedno pitanje:

»Hoćeš li se vratiti?«

VJERSKE ZAJEDNICE U SPLITU: JEHOVINI SVJEDOCI

prof. VANJA ŠKROBICA

ARTLIST: Zašto naziv »Jehovini svjedoci«?

N. GUGIĆ: Prema Bibliji linija svjedoka Jehove ide unazad sve do vjernog Abela. U »Jevrejima«, opisujući pojedinačno taj »veliki oblak svjedoka«, apostol Pavle kaže: »...Zato i mi, opkoljeni tolikim oblakom svjedoka, odbacimo od sebe svako breme i griješ koji lako zavodi, te ustrajno trčimo na utakmicu koja nam je odredena!« S obzirom na Isusa Krista, Biblija kaže: »Ovo govori Amen, vjerni i istiniti svjedok, početak Božjeg stvaranja.« Čiji je on bio svjedok? On je sam rekao da je objavio imc svog oca. On je bio najistaknutiji svjedok, Jehove. (Otkr., Ivan). Sadašnji naziv usvojen je 1931. temeljen na Bibliji (Izajia).

ARTLIST: Jeste li vi sekta, sljedba ili nešto drugo?

N. GUGIĆ: Neki izraz sekete definiraju kao da je to neka skupina koja se odvojila od »utvrđene religije«. Drugi primjenjuju taj izraz za skupinu koja slijedi nekog ljudskog vodu ili učitelja. Izraz se obično koristi na ponižavajući način. Jehovini svjedoci nisu ogrunak neke crkve, nego se medu njima nalaze osobne svihstaleži i raznog vjerskog porijekla. Oni svojim vodom ne smatraju nijednog čovjeka, nego Isusa Krista.

ARTLIST: Osnivačem se smatra Charles Russel koji je govorio o »Božjem planu s ljudima«. O čemu je riječ?

N. GUGIĆ: »Božji plan s ljudima« je prviobični Božji plan s prvim ljudskim parom - od kojeg Jehova Bog nikada nije odstupio jer on ne mijenja svoje odluke. Motiva »Oče naš«, koju danas mole milijarde ljudi na planeti, osnova je iz koje se vidi kako će »Božji plan s ljudima« biti ostvaren kroz »Kraljevstvo Božje«; posvetit će Jehovino ime i podržati njegovu suverenost, dokrajčiti će Sotinu dopuštenu vladavinu nad svijetom, oslobođiti čovječanstvo svih ratnih prijetnji, oslobođiti Zemlju od pokvarenih vladara i ugnjetavanja, zajamčiti sigurnost, bez opasnosti za nečiji život ili vlasništvo, prouzročiti da prevladavaju pravednost i pravda, zaštiti čovječanstvo od svake štete od prirodnih sila, uskrasnuti mrtve, sasvim otkloniti smrt zbog nasljedstva Adamova grijeha, ostvariti svijet u kojem će ljudi iskreno ljubiti jedan

drugoga, dovesti ljudi i životinje u skladan medusobni odnos te učiniti zemlju rajem.

ARTLIST: Nekoliko puta je najavljujan apokaliptički svršetak: 1914., 1918., 1924., 2914. Prve tri se nisu ostvarile. Hoće li ovaj zadnji datum biti točan, odnosno počemu mislite da je kraj ako Biblija kaže »Nitko ne zna ni dana ni časa...«

N. GUGIĆ: Jehovini svjedoci nisu nikada najavljuvali apokaliptički svršetak u određenoj godini. Za razliku od toga oni su od 1879. godine ukazivali na 1914. godinu kao »godinu svršetka vladavine naroda« tj. godinu u kojoj je Isus Krist u svojoj drugoj prisutnosti počeo vladati kao nebeski kralj. Dakako, Vi ste u pravu kada kažete da »Nitko ne zna ni dana ni časa...«. To je u skladu s Biblijom. No Isus je naznačio generaciju ljudi koja će živjeti u vremenu početka Kristovog Kraljevstva kao generaciju koja neće proći, a da ovaj stari svijet ne prode. Matej 24. pogl., Luka 21. pogl. te Marko 13. pogl. govore detaljno o tim stvarima.

ARTLIST: Često vas kritiziraju za bukvalno i proizvoljno tumačenje biblijskih teksta.

N. GUGIĆ: Te kritike trebaju biti utemeljene i dokazane. I najveći bibliolozi se slažu da Biblija ima

tekstove koje možemo shvatiti samo bukvalno, ali ima i tekstova koje se može shvatiti samo kroz simbole, alegorije, usporedbe. Proizvoljnost koju nam pripisuju je nebiblijska jer je isto što i izvrtanje Biblije. Dvije nam stvari mogu pomoći da bismo ispravno razumjeli Bibliju. Prvo: treba razmotriti kontekst (okolne retke) svake izjave. Drugo: treba usporediti biblijske citate s drugim izjavama u Bibliji koje govore o istoj temi. Na taj način dopuštamo da Božja Riječ vodi naše misli, pa tumačenje nije naše nego njegovo, Božje. Dakle, Jehovini svjedoci ne pribjegavaju filozofskim raspravama da bi pomutili njene jasne izjave istine ili da bi opravdali način života ljudi koji su napustili njena moralna mjerila.

ARTLIST: Pakao je, po vama, pogansko sredstvo zastrašivanja?

N. GUGIĆ: U nekim prijevodima Biblije hebrejski »seol« i grčki »hades« prevedeni su sa pakao. Jedan i drugi izraz znači jedno te isto: »opći grob čovječanstva« (stanje u kojemu su svi mrtvi od postanja svijeta). Zamisli povezane s paklom u kome se provodi mučenje klevetnog Boga i potječu od glavnog Božjeg klevetnika, onog koga je Isus Krist nazvao »ocem laži«. I hades i seol su u funkciji divne božje zamisli, plana

Svaki Jehovin svjedok je propovjednik Evandželja

da bude uskrsenje mrtvima. (Ivan)

ARTLIST: Koja je zapravo osnova vaše vjere, odnosno kakvi su vaši stavovi prema: braku, katoličkoj crkvi, Isusu, Trojstvu, duši, raju... Po vama duša nije besmrtna, a Isus je bio andeo Mihail i on je samo postao čovjek, ali ne i Bogočovjek?

N. GUGIĆ: Osnova naše vjere tj. stavovi koje ste naglasili potječu iz Biblije. Brak je Božje uredenje - sveta stvar o kojoj se kod starih Hebreja razmišljalo kao o vladavini - u smislu trajnosti, važnosti. Sva moralna biblijska mjerila o braku poznata su i Jehovini svjedoci se toga čvrsto drže. O Katoličkoj crkvi razmišljamo kao i o ostalim religijama. Svatko ima pravo da svoju slobodu pokloni religiji koju izabere. No pri tom ima ogromnu odgovornost da ispita da li se njegova vjerovanja slažu s Božjom riječju. To dugujemo Bogu. Nije čovjek, nego Bog onaj koji ima pravo kazati kako ga mi trebamo obozavati. Što se tiče Isusa, on je sin Božji, onaj kroz kojega će Bog ostvariti svoj prvočitni plan s ljudima. Riječ »trojstvo« nigdje se ne spominje u Bibliji. U takvom obliku prihvaćeno je tek u III. stoljeću nakon duge borbe Atanazijevaca i Arijana (dvojica biskupa) koji su zastupali suprotna gledišta. Ako istražite apostolska vjerovanja, takvo nešto nigdje nećece susresti. Biblijsko učenje o duši jasno je. Duša je sam čovjek, njegova kompletne osoba, on kao živi stvor. Biblija govori i o životnjama da su duše. Raj dolazi od hebrejske riječi koja znači vrt, park - što znači nešto smisao i radom uredeno i održavano - što je bio i prvočitni Božji plan s planetom Zemljom. Čitav planet bit će pretvorena u raj kroz Kristovo kraljevstvo. U Bibliji su jasno prikazane tri faze Isusovog života. Prva faza je nebrojeni broj godina koje je proveo u Božjoj prisutnosti kao Božji izvršitelj i LOGOS - riječ kroz koju je sve postalo. Druga faza je njegov život na zemlji kao »sin čovječji« kada je dao život za nas. I treća faza je njegov život nakon uskrsnuća - opet u Božjoj prisutnosti - gdje je određen za Kralja Božjeg kraljevstva koje će ostvariti prvočitni Božji plan s ljudima.

ARTLIST: Vi imate neku vrstu krštenja i svetkujete Gospodnju večeru jednom na godinu.

N. GUGIĆ: Jehovini svjedoci se krste kao odrasle svjesne osobe koje se voljno i spoznajno predaju Bogu što

symboliziraju krštenjem podranjanjem pod vodu. Jehovini svjedoci nisu to samovoljno izabrali već slijede obrazac postupanja Isusa Krista i svih prvih kršćana. Ako analizirate Mateja, razumjet ćete tu stvar. Da, slavimo uspomenu na smrt Isusa Krista što je u skladu s njegovom zapovješću (Luka). To je prilika da se podsjetimo ogromnog značaja njegove žrtvene smrti. Pošto se radi o spomenu, to radimo svake godine jednom kada se to dogodilo.

ARTLIST: Nemate dobro mišljenje o UN.

N. GUGIĆ: Jehovini svjedoci su kao kršćani duboko neutralni u ovom svijetu. UN su politička organizacija kao što su i sve države političke tvorevine, između ostalog. Ako pročitate Ivan 17. poglaviju razumjet ćete naš stav o miješanju u politiku za one koji sebe nazivaju kršćanima.

ARTLIST: Jehovini svjedoci su proganjani i u komunističkim i nekomunističkim zemljama.

N. GUGIĆ: Da, to je točno. Isus je rekao: »Ako vas svijet mrzi, znate da je mene mrzio prije vas. Kada biste bili dio svijeta, svijet bi volio ono što je njegovo. No, pošto niste dio svijeta, nego sam vas ja izabrao od svijeta, zato vas mrzi svijet. (Ivan). »Bit ćete predmetom mržnje svih naroda radi mog imena. (Marko). Riječ »ime« ovdje znači da je Isus službeno mesijanski kralj. Progonstvo dolazi zbog toga što Jehovini svjedoci njegove zapovijedi stavljuju ispred zapovijedi bojeg zemaljskog vladara.

ARTLIST: Propisi vam zabranjuju sudjelovanje u politici, npr. ne sudjelujete na izborima, odjigate služiti vojnu obvezu, ne poštujete državne simbole (zastavu), čak odjigate i transfuziju krvi.

N. GUGIĆ: Na ovo pitanje smo već odgovorili u kontekstu prethodnog. Nije tačno da mi ne poštujemo državne simbole. Smatramo da smo mi lojalni građani našeg društva kroz ono što ti simboli znače - ali je točno da pred njima ne pravimo nikakav akt ili ceremoniju obozavanja koje pripada samo Bogu. Važna su djela, a ne rituali.

ARTLIST: Kako je organizirana vaša zajednica danas u svijetu i koliko ima članova? Kako ste organizirani u Splitu i otkad ste u našem gradu?

N. GUGIĆ: Naša zajednica je propovjednička organizacija. Organizirana je po uzoru na

prakršćansku crkvu iz biblijskih Djela apostolskih. Tu nam nije uzor niti jedna svjetovna organizacija ili religija. Postoji centrala koja koordinira djelatnost u čitavom svijetu - smještena u Brooklynu, SAD. Na isti način organizirane su podružnice na svim kontinentima. Jehovini svjedoci kao braća i sestre žive u mjesnim skupštinskim sastajima u svojim Dvoranama Kraljevstva gdje se školjuju za taj propovjednički rad, školjuju svoju kršćansku savjest na temelju biblijskih načela želeći se iskreno promijeniti i biti bolji ljudi. U svijetu ima preko 4,5 milijuna aktivnih propovjednika, no onih koji uče i napreduju ima mnogo, mnogo više. U našem gradu živimo u četiri mjesnim skupštinskim po istim principima u malome kako smo organizirani u svijetu. Biblijska svjetlost je u naš grad donesena 50-tih godina kada je u drugoj polovici te dekade osnovana i prva skupština.

ARTLIST: Vaša izdavačka djelatnost je vrlo jaka. »Kula stražara« izlazi na preko 70 jezika, imate svoje radio i TV-postaje, a imate i razvijen terenski rad.

N. GUGIĆ: Imate stari podatak. »Kula stražara« u ovom trenutku izlazi na 117 svjetskih jezika u prosječnoj polumjesečnoj nakladi od 16.100.000 primjeraka. Organizaciju je vlastitim snagama konstruirala MEPS (Multi elektronski foto slog sistem) koji omogućuje tiskanje na svim ovim jezicima iz osnovnog engleskog sloga. Kompjuter to radi sam, a mogućnosti su stalno dodavanje novih jezika i narječja. Radio i TV-postaje danas nemamo. Naš isključivi rad je terenski rad, susretanje s ljudima licem u licu.

ARTLIST: Koliko je »ozbiljno« izračunat početak svijeta u jesen 4128 pr. Kr., istočni grijeh 2 god. nakon toga i opći potop 2470.

N. GUGIĆ: Ako pažljivo čitate Bibliju, onda primjećujete da iz generacije u generaciju biblijski pisci su popisivali patrijarhe i vijek njihova života iz koljena na koljeno. Jednostavnom metodom unazad dolazimo do naznačenih godina. Jako je bitno da su sve temeljne godine u svjetskoj povijesti u skladu s biblijskom kronologijom vremena. No Biblija ide i puno dublje u povijest pa dolazimo i do godina koje ste spomenuli (pri tome mislim na godine koje su stvar povijesnog biblijskog zapisa, a ne znanstvenog tumačenja).

IN MEMORIAM

John Lennon

(9. 10. 1940. - 8. 12. 1980.)

Jasmina Beneta

„...Možeš reći da sam sanjar, ali nisam jedini...“

Roden u Liverpoolu, John Winston Lennon tijekom šezdesetih stjeće svjetsku slavu s »Beatlesima«, nesumnjivo najpopularnijom grupom rock'n'rolla, nakon čijeg raspada počinje solo karijeru. Shvativši da biti velika zvijezda nije život, te da kad si već enormno bogat nema mnogo smisla biti još bogatiji - Lennon se maksimalno posvećuje svojoj drugoj ženi, avantgardnoj japanskoj umjetnici Yoko Ono s kojom osniva grupu »Plastic Ono Elephant Band« te se posvećuje borbi za ljudska prava, razoružanje i egzotičnim religijama... Bio je veliki pobornik mira u svijetu, uspio je tihim senzibilitetom pravе Vage pokrenuti velike mase ljudi.

Lennon je bio najkarizmatski član »Beatlesa« i vjerojatno najvažniji. Bio je istinski pjesnik, s njim su koketirali i voljeli ga u glavnom intelektualci. Napisao je dvije knjige nadrealističkih stihova i proze te je imao seriju erotskih crteža. Tro-minutna rock'n'roll pesma bila je njegovo najbolje izražajno sredstvo. U »Beatlesima« je bio motorička snaga, erupcija emocija, znatiželjan duh spremjan na eksperiment i uvijek korak ispred ostalih. Dvije osobine, uvijek prisutne u Lennonovom radu, bile su atmosfera čarolije i gorčina očajanja, a kada bi se sjednile u jedno nastajale su njegove najupečatljivije pesme poput »Strawberry fields forever« ili »I am the Wallrus«.

Lennon je bio nesumnjivo najznačajniji glazbeni inovator šezdesetih i početka sedamdesetih. Bio je aktivan do 1975., kada se potpuno posvećuje obiteljskom životu do-bivši sina Seana. »Double fantasy« je njegov posljednji album. Baš kada se vratio glazbi i potvrdio kako s lakoćom pomicće granice onoga što se može reći u rock pjesmu, napravna smrt ga je u tome preduhitrla.

8. prosinca 1980. zaustavio se da bi dao autogram mladiću po imenu

John Lennon

Being in the Light

Have You already seen the truth,
The reality which is behind the curtain?

Do You know what it means to live in the
light,
To build bridges from heart to heart.

To embellish it with brilliants,
To become from a drop the ocean.

Do You like to listen the eternal music?
Are You charmed by the sounderous light?

Have You experienced, that the IT is You;
Do You know that You harm yourself,
when You are working against it?

All is just a part of the whole.
It is common to the cradle and
it is common to the fortune.

David Chepman. U znak zahvalnosti poremećeni Chepman je ispucao pet metaka u njega. Nikad, na žalost, nećemo zaznati zašto. Tako je završio svoj život čovjek i glazbenik koji se svojim bićem i talentom borio za mir, za ljubav. Njegova pesma »Imagine« postala je neka vrsta himne mira i ljubavi.

INTERVJU

Razgovor ugodni s poznatom »dance« pjevačicom i bivšom učenicom Škole likovnih umjetnosti vodile, pod jakom glazbom »Mississippi« Alma Puhalović i Tatjana Kukić.

ARTLIST: Simplicia?

SIMPLICIA: To je bila početna »forsa«. Trebalo mi je nešto upotpuniti, da imam neku podlogu.

ARTLIST: Zašto baš »tehno«? Odgovara li ta vrsta glazbe tvom karakteru?

SIMPLICIA: Uvijek sam naginjala modernijoj glazbi, a manje zabavnoj. Od malih nogu gledam MTV, pa je i to utjecalo na moj izbor. Uostalom, odgovara mi ta »dance glazba«.

ARTLIST: Kako to da u srednjoj školi (Školi likovnih umjetnosti, op. autora) nisi pokazivala interes za pjevanjem?

SIMPLICIA: Željela sam ići u glazbenu i likovnu školu, ali sam za glazbenu trebala znati svirati neki instrument, pa sam na kraju ostala u likovnoj školi i završila odjel dizajnera interijera i eksterijera (popularno zvan »odjel dekoracije«).

ARTLIST: A škola?

SIMPLICIA: U školi sam bila veliki problem. Imala sam veliki broj »opravdanih« izostanaka. Polagala sam razredni ispit iz francuskog jezika kojeg sam mrzila, a ujedno i profesoricu (?). Prof. G. Žuvela me uvijek podržavao, a u dobruj uspomeni mi je i prof. V. Protić.

ARTLIST: Kad si bila dijete, što si željela postati, jesli li imala neke idole, i što danas privatno voliš slušati?

SIMPLICIA: Nikad se nisam voljela dizati rano. Ali već od djetinjstva sam željela biti pjevačica. S tim se nisu slagali

Vjerujte u sebe!

moji roditelji. Nisam nikad imala idole. Privatno ne slušam »dance«, već uglavnom laganu glazbu (Olivera, Ramazzottija...).

ARTLIST: Tvoji počeci...

SIMPLICIA: Nakon srednje škole živjela sam vani, »skupila« sam nešto »love«... Prvi nastup (javni) imala sam u ŠČ »Gripe« na predizbornom skupu HDZ-a.

ARTLIST: Jesi li ikada pokušala nastupiti na nekom splitskom festivalu?

SIMPLICIA: Na festivalu sam trebala nastupiti prije 2-3 godine. Bio je to besuspješan pokušaj zbog »dance« ritma. Možda jednom napravim neku baladu... ali' ne vjerujem. Festival može biti dvosjekli mač...

ARTLIST: Konkurenca? Odnosi na »estradi«?

SIMPLICIA: Zbog stalnih putovanja veća prijateljstva su nemoguća. Dok nešto ne postigneš, sve je O.K.

ARTLIST: Tko ti piše pjesme?

SIMPLICIA: Senna mi je napisao dvije pjesme. Ostalo pišem sama. »Vjeruj u sebe« je nastala u Splitu, kad sam upala u »crnjak«... Kad sam je napisala, počela sam se »super« osjećati. Zapravo nisam nikad imala »dobre odnose« s pravopisom i pisanjem, ali kad sam vidjela druge tekstove, ohrabrla sam se i rekla da zaista nemam što izgubiti.

ARTLIST: Image?

SIMPLICIA: Stalno ga mijenjam. U početku je to bio neki »space look«, sad klošarski, he, he... dečkove čarape, očeva košulja... Frizuru radim sama, na primjer, prije samog nastupa u autu sam skidala »viklere« koje inače prije nikad nisam stavljala. Vozač mi nije dao da kosu lakiram u autu pa sam glavu izbacila vani i

»nasprejala« kosu...

ARTLIST: Slobodno vrijeme? Hobi?

SIMPLICIA: Nemam. Stalno putujem. Najveći »guš« mi je doma gledati TV i slušati lagano muziku.

ARTLIST: Zašto svi, ili barem većina, odlaze u Zagreb?

SIMPLICIA: U Zagrebu bolje prolazi »dance« pa sam zato i ja često gore. Gore ipak imam problem stana.

ARTLIST: Vjeruješ li u horoskop i koji su znak?

SIMPLICIA: U horoskopu sam Blizancac. Ne vjerujem u horoskope ako mi govore nešto loše, ako je dobro, onda je O.K.

ARTLIST: Koji je idealan tvoj tip muškarca i vjeruješ li u ljubav na

prvi pogled?

SIMPLICIA: Ljubav na prvi pogled postoji... sigurno nešto postoji... no, to je za mene apstrakcija... Idealan tip muškarca nemam. Npr. ako volim crne kovrčave... znači li to da se moram okretati za svakim crnim kovrča-vim muškarcem... glupost!

ARTLIST: Kad bi mogla ponovo birati životni put, bi li odabrala isti?

SIMPLICIA: Ne! Nikada ne može biti isto. U životu sam imala puno grešaka. To bih voljela promjeniti... Na svojim greškama sam i učila. Uvijek sam išla duljim putem.

ARTLIST: Poruka?

SIMPLICIA: »Vjerujte u sebe«! (ujedno i naslov njene pjesme, op. autora).

Pozdrav svim vječernicama

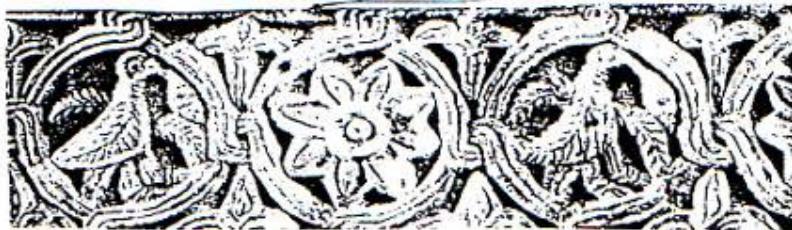
simpatičke školi

a poštovan pozdrav svim

prijateljima koji su mi

„Jaku puno voljeti“

Simpatija

Me and Bobby McGee

Tekst i muzika: Kris Kristofferson i Fred Foster

Busted flat in
baton rouge waitin'
for the trains.
And us, feeling nearly
faded as my jeans,
Bobby thumbed a
diesel down just
before it rained.
Road us all the
way to New Orleans.
I took my harpoon
and my dirty red
bandanna.
And I was playing soft
while Bobby sing
he blues.
Windshield wipers
slappin' time
and I was
holding Bobby's
hand in my.
We sang every song
that driver knew.
Freedom's just
another word for
nothin' left
to lose
and nothin' ain't
worth, nothin' but
it's free.
Hey, feelin' good,
was easy. Lord.

when he sang the
blues.
You know feeling
good was good
enough for me.
Good enough for me
and Bobby McGee.

From the Kentucky
coal mines to the
California sun
Bobby shared the
secrets of my soul,
Through all kinds
of weather, through
every thing we done
Your Bobby, baby,
kept me from
the cold.
One day somewhere
near Salin as.
Lord I let her
slip away,
He's look in for
the home and I
hope he finds.
But I'd trade all
of my tomorrows for
one single yesterday
to be holdin'
Bobby's body next
to mine.
Freedom's just
another word
for nothin'
left to lose
And nothin' and it's
only Bobby left me.
Honey, feelin' good
was easy Lord
when he sang
the blues.
Hey, feelin' good
was good enough
for me.
Good enough for me
and my Bobby McGee.

JESTE LI ĆULI ZA?

Marina Ivelić

Na zakazani razgovor članovi mlade
splitske grupe HBP stigli su točao na
vrijeme. Čudno, zar ne? HBP? Puni naziv
grupe je »Bucherd Hose-Pipe«, a čine je
Kristijan Kordić (ritam gitara), Ivica
Kalinčić (bas), Filip Matosić (bu-bnjevi),
Mario Culjak (solo-gitara) i Tihomir

H B P

Dajić (vokal). Sviraju zajedno godinu
dana. Njihova glazba je »dead metal«.
Upravo se pripremaju za prvo snimanje
i vjeruju da će ih publika ta-da bolje
upoznaati. Uglavnom nastupaju u
splitskim dvoranama i nadaju se da će
doći i njihovih pet minuta. A na pitanje

Ja i Bobby McGee

Ivana Pačizis
Željana Marić

Iz razvaljenog stana u Baton Rougeu
otšli smo i čekali vlak.
Osjećala sam se gotovo kao moje
stare farmerice.
Bobby je stopirao kamion, upravo
pred kušu, koji nas je odveo
do New Orleansa.
Uzeli usnu harmoniku
iz svoje prljave vreće. Svirala
sam nježno dok je
Bobby pjevao blues.
Brisači vjetrobrana tukli su ko
kazaljke, a ja i Bobby smo se
držali za ruke.
Pjevali smo sve one pjesme koje
vozači znaju.
Sloboda je samo prazna riječ
kad više nemaš što izgubiti
i kad više nemaš nikakve vrijednosti.
Hej, taj ugordan osjećaj je, Bože,
bio dovoljan dok pjevamo blues.
Znaš, taj ugordan osjećaj bio je
dovoljan meni i mom
Bobby McGeeju.
Od rudnika Kentuckyja
sve do kalifornijskog sunca
Bobby je dijelio tajne moje duše.
Kroz sve nedacne vremena, kroz
sve što smo prošli,
ti, Bobby, ljubavi, čuvao si me
od hladnoće.
Jednog dana blizu Salinasa, Bože,
dopustih da nestane.
Tražio je svoj dom i
nadam se da ga je našao.
Ali, ja bih dala sva moja
sutra za jedno obično jučer
da Bobby bude uz mene.
Sloboda je samo riječ kad
više nemaš što izgubiti, i ništa...
sad kad izgubili Bobbyja.
Dušo, sreća je bila, Bože, dok
je pjevao blues.
Hej, ta sreća je bila dovoljna
meni, dovoljna meni i mom
Bobby McGeeju.

Nemoj silom, uzni čekić.

(Marphyjev zakon)

što misle o glazbenim emisija-ma HRT-a, odgovaraju: »To je s.... Pištu bi
zabranili (?). Članovi grupe sami pišu
glazbu i tekstove i to uglavnom na
engleskom. Tekstovi im (to sami
priznaju) graniče s vulgarno-šću i
umobolnošću (?). Zbog toga su imali,
blago rečeno neugodnih reagiranja i
incidenta. Preporučuju: »Bralc, svirajte
što volite, a ne radi love! Jer, da je Bach
živ, bio bi metalac!«

IN MEMORIAM

Burt Lancaster

Andrea Majica

»Veselim se svemu što slijedi, makar se zvala i smrt!«

B. Lancaster je na filmu zaigrao relativno kasno, tek u svojoj dvadeset petoj godini. Partnerica mu je bila tada već slavna Ava Gardner. Do tada je nastupao u cirkusu kao akrobat. Upravo zbog skladne tjelesne grade i vještine uspio je dobiti glavnu ulogu u filmu »Ubojice«, čiji je scenarij raden prema djelu E. Hemingwaya. Bilo je to davne 1946. da bi već iduće godine zaigrao čak u tri nova filma. Bert Lancaster nikad nije stekao pravo glumačko obrazovanje, pa su mu često spočitavali nesposobnost da igra u kazalištu. No, on se opravdavao da bi mu ionako bilo dosadno izgovarati jedne te iste riječi u jednoj te istoj predstavi iz večeri u večer.

Uzori su mu bili glumci poput Clarea Gablea i Garyja Coopera koji su s toliko jednostavnosti, mašte i lijepote ostvarivali svoje uloge što mogu samo aristokrati tog poziva. I sam Lancaster imao je prigodu zaigrati s G. Cooperom u filmu »Vera Cruz« Roberta Aldricha 1954., i s C. Gableom u »Run silent, run deep«.

Lancaster je bio pravi profesionalac zbog čega je bio ljubitelj mnogih velikih režisera. Iako su, više-manje, svi njegovi filmovi bili solidno napravljene melodrame i spektakli u kojima je dolazila do izražaja njegova fizička grada i snaga, ipak ga možemo ubrojiti u filmsku klasičku. Pamtit ćemo ga po Viscontijs-vom filmu »The Leopard«, kao i njegove velike kreacije u »Apaijma«, »Obraću-nu kod O.K. Corrala«, »Zori plemena Zulu«, »Mojsiju«, »Dvadesetom stoljeću«, »Amarcordu«, »Ačetromu«...

Zbog njegove samozatajnosti i nenačitljivosti rijetko mu se ime spominjalo uz ljubavne i druge skandale. Stoga i možemo razumjeti njegovu izjavu: »Veselim se svemu što slijedi, makar se zvala i smrt!«

IZ ŠKOLSKIH ZADAĆNICA

ARTlist
15

IZBOR prof. Marica Butina

Pravo na riječi, pravo na misli, pravo na samog sebe

Gorana Marić

Gоворити, мислiti и једном ријечу - живјети, то нам нико не може и не би требао забранити. »Они« дјају некаква права, »они« дјијеле забране, »они« као да ће умјесто нас живјети. Тко су »они«? Можда родитељи, мјозда професори и не зnam тко још, али они су увјек старији и, наравно, паметнији. А mi, mi бismo јелјели живјети, својом главом мислiti, својим језиком говорити. Зато увјек каžem: Пустите cvijeće evjetati! Дјајте nam мало права na riječi, na misli, na djela i na nas same. Nemojte gaziti cvijeće koje tek pupa. Mi trebamо sebe: видјети сеbe, чути сеbe i живјети за сеbe. A vrijeme ide. Njega zaustaviti не можемо.

Можда, kad mi будемо старији, i mi будемо као они, i зајелимо ускратити некome права i рећи: »Govori ovako, misli ovako, буди то.« A

чemu to vodi?! Pustite cvijeće cvjetati, donesite mu vodu umjesto da ga gazite, a ono ћe вам sve vratići svojim sjajem, raskošem i mirisom. Ono ћe vas učiniti sretnima.

Mi smo само strijele koje vi morate odapeti. Vi ne možete znati u kojem ћemo mi правцу letjeti. To ћe vrijeme znati i odrediti. Живите i pustite druge da живе. Jer mi smo svi ljudi sami za себе i moramo имати право na то. Biti sretan i моћи рећи: Ja mislim, ja говорим, ja sam napokon »ја«! Nemojte nam uzeti наше ja. Ono nikada неће biti ваše. Ono је наше i to ћe i остати. Дјајте nam право glasa, право да branimo сеbe, своје misli i djela. Ja ју znati idem li правом stazom i, знайте, чуват ју своје »ја«. Moje riječi читат ћe ваše oči, аl' one ћe остати моје. One vam мјозда i нећe biti drage i nećete ih razumjeti, al' one ћe biti моје. I moj glas još ћe se чути!

Želim znati da postoji razlog radi kojeg vrijedi ustati svakog jutra

Hrvoje Urumović

Jedini razlog za večinu ljudi obeshrabrenih monotonom svakodnevicom da prekinu svoje snove predstavlja мјозда jedino doručak. Za njih jutro znači kraj nečega što uopće nije ni počelo i s jutrom gube više nego što imaju.

I sam se često pitam kako nakon toliko promašaja i propalih nadanja stvoriti novu viziju za koju će se boriti. Ali nema ništa što te tjera

naprijed, tek samo gola egzistencija koja te drži u mjestu i sivi život od danas do sutra. Dani kao na tvorničkoj traci, svaki isti. I kako onda opet biti jak i krenuti ponovno nakon toliko jalovih pokušaja! Gledat ћeš, a ništa nećeš vidjeti, svaki tvoj novi korak samo je još jedan korak ka ničemu. A kad izgubiš svaku nadu, мјозда tek onda dobiješ svoju šansu. Само tada je već kasno. Pogledat ћeš je, ali ne i prepoznati - ili joj više nećeš ni vjerovati.

Ćakula u podne

ČA - 釜市

Tisja Kljaković

Lito je. Podne. Ni žive duše u dvoru. Dica su se išla kupat, a stariji svit ronza na vrucinu. Na skalan mišaju se sví vonji ča dopiru iz svake kužine. Najlipše uvik miriš prvi pod - to je spiza moje none.

Oko te ure kod moje none na kavu dolazu dvi prijatejice. Š njima uvik triba bit fin, a kad me koja poftali, mojon noni nareste srce. Ćakula se protegne sve do jedne ure kad sve tri gredu promišat obid. Jedanput tako u našu kuću doselili su se novi susidi. Znala san da će se štorija danas posebno rastegnit. Prva je započela Zora:

Zora: »Ma jeste ji vidili, šjora Nevenka, ka cigani paridu. Peterio dice, ma di će to stat? Oni najmlajci revere ciju noć. Moj Toni ne more zaspas ča od kuka, ča od maloga.«

Nona: »A je, je, moja Zore. Ka Rusa ji

jema.«

Perica: »Ma dobro to, ali dajte, molim vas, one njijove maške smrdidu na kilometar. Čutite li ji? Po ovoj sparini ne moreni ni ponistru otvoriti. Nije li to Bogu za plakat? Triba jin reč.«

Nona: »Eto, Zore, ča ti ne rečeš svome Tonu neka ji gre upozorit radi tmaški. Ma one telbi najvišje vonjadu, a i škure su ti doli dičije kamare.«

Zora: »E je, moja šjora Nevenka, ma moga Tona kuk boli pa bi se vas nerva. A oli tvoj Žare ne bi moga? Ča tebi ne smeta revanje?«

Nona: »A čuješ, Zore, ja maške ne čutin, a dite mora revat. I moj Braco je reva dok je bija mali.«

Perica: »Ala, Nevenka, Gospe ti, niko ti kuca na vrata već pet minut.«

Nona: »No, no, gren. O, dobar dan, gospojo Katalinić! Kako Van se svidila nova sredina?«

Katalinicika: »Lipo, lipo, fala na

pitanju.«

Nona: »Evo smo se baš Vas spominjale. Kakvog krasnog sinčića jemate, a tek mace! Krasne su Van, umiljate niže beštijice. Nego, ništo ste tribali?«

Katalinićka: »E, jesan, jesan. Je li šjora Zore kojin slučajen tu?«

Nona: »A je, je, tu je. Ala, Zore, simo dođi, triba te naša nova susida.«

Zora: »O, Vi ste, gospojo Katalinić!«

Katalinićka: »E, jesan, jesan, moja Zore. Evo san Van samo tila vratit pjat od kolači ča ste mi ji jučer poslali. Izvrsni su bili, dica su guštala. Dat ćeće mi ricetu.«

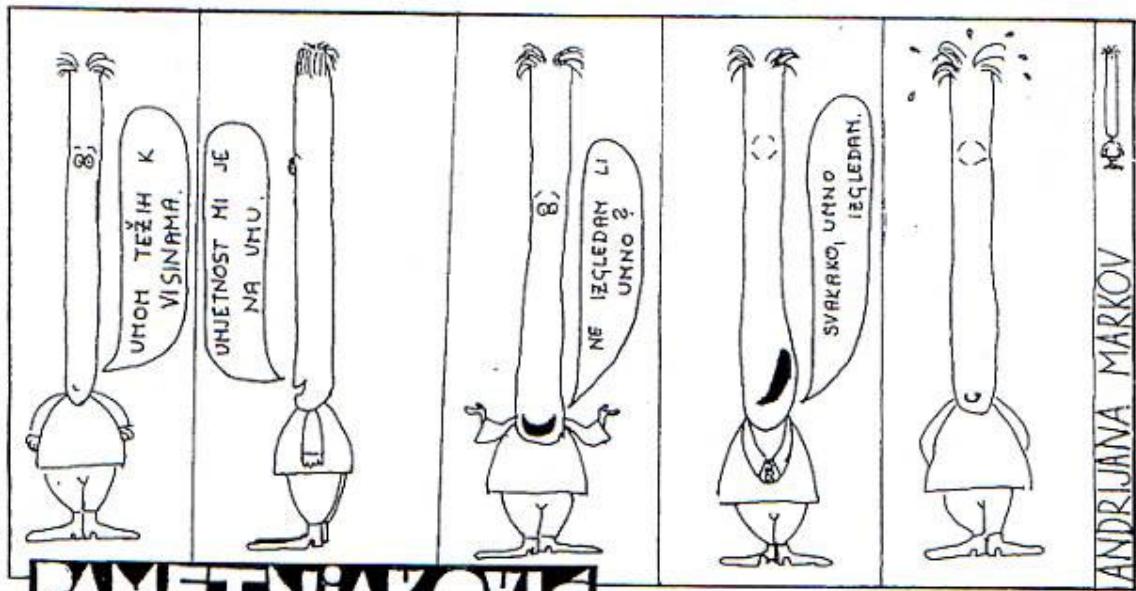
Zora: »Normalno da oču. Poslat ēu Van je po malomen. Adio, šjora Katalinić. Stojte mi dobro.«

Nona zatvori vrata.«

Zora: »Ča san ti rekla, Nevenka? Vidiš i sama, ta prazan mi je pjat vratila!«

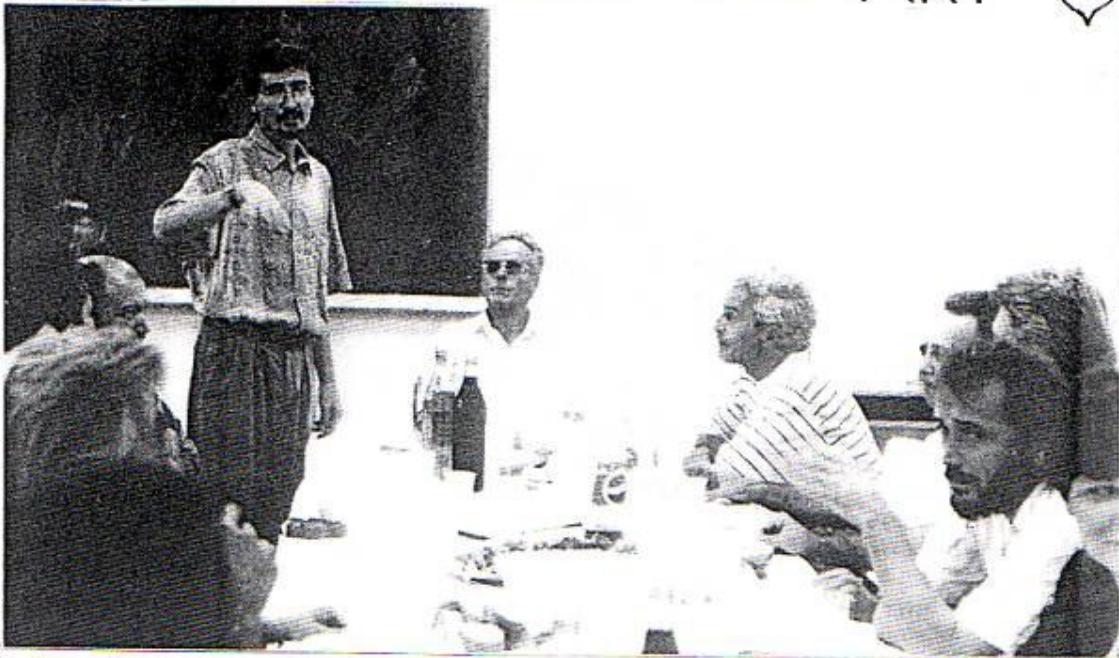
Sve što je dobro u životu ili je nezakonito, ili nemoralno, ili pak deblja.

(Marphyjev zakon)

PAMETNJAKOVIC

Školske novine broj 32, Zagreb, 18. listopada 1994.

Svečana sjednica Nastavničkog vijeća - zahvalnost prof. Radoslavlju Duhoviću za dugogodišnji rad u školi

Neizbrisivi zapisi u kamenu

Profesor Radoslav Duhović cijeli je radni vijek proveo u istoj školi i prenio na mnoge generacije učenika svoju ljubav za klesanje u kamenu

Škola likovnih umjetnosti u Splitu utemeljena je prije 85 godina, a 42 je u njoj proveo Radoslav Duhović. Četiri godine bio je u njoj učenik, a 38 učio je druge. Od ove je školske godine u mirovini, ali radi gotovo više nego ikad. Sad ima vremena i za važnije projekte. Upravo radi na velikom reljefnom figuri za samostan Svetog Franje u Splitu.

Mnogo posla za uglednog umjetnika i pedagoga, a zaslužio je odmor, sada kao profesor mentor. I dok u miru razgovaramo o predstojećim obvezama, prisjeća se svojih početaka. Nakon prekida za vrijeme drugoga svjetskog rata, Škola likovnih umjetnosti obnovljena je u Splitu 1947., i jedan od prvih njezinih učenika i onda prvi završeni maturant bio je Radoslav Duhović, rodom iz Žrnova na otoku Korčuli.

Slijedi mu odlazak na Akademiju

Profesor Radoslav Duhović

likovnih umjetnosti u Zagrebu gdje studira na odjelu kiparstva. Učitelji su mu Kršinić i Bakić i uz kontrolu njihove majstorske ruke uči klesati figure u kamenu. Diplomirao je u klasi profesora Kršinića 1955. i, kao prvi učenik Škole likovnih umjetnosti u Splitu koji je stekao akademsku diplomu, zaposlio se u toj školi već 1956. godine.

Od tog vremena počinje kontinuirati

Duhovićev rad na splitskoj školi, sve do umirovljenja. Na odjelu kiparstva mnogi su splitski učenici uz majstora Duhovića upoznali podatnost gline i tvrdou kamena. Zahvaljujući njegovoj velikoj ustrajnosti i ljubavi prema poslu, danas školska galerija broji oko 200 učeničkih radova u kamenu. Veći dio ove zbirke pokazan je javnosti na izložbi u povodu 85 godina od utemeljenja škole. Bila je potrebna velika upornost da se taj »staromodni« materijal odrazi u nastavi, a pod pritiskom raznovrsnih »modernih« materijala i reformi. Radoslav Duhović uspio je u tome i kameni zapisi danas su jedna od pretpostavki za opstojnost i prepoznatljivost splitske škole.

Hrvatski umjetnik Radoslav Duhović nije završio svoj opus. Pred njim su još velika dјela i mnoge neobavljene zadaće. Ipak, za sve ono što je dosad učinio, iznimno vrijedne radove i prikazane izlože te dugogodišnji pedagoški rad, zasluguje jednodušno priznanje. U isto vrijeme valja reći da će nakon njegova odlaska škola teško naći adekvatnu zamjenu.

Mladen BILANKOV

Prešerenova nagrada Leu Kulaš

Ugodnu vijest iz susjedne »dežele« poslala nam je novinarka Cvetka Dragana koja je bila učenica naše škole (završila je odjel industrijskog dizajnera), a koja se pored novinarstva bavi modnim i grafičkim oblikovanjem. C. Dragana je suradnik u slovenskom časopisu ONA u kojem je objavljen njen intervju s Leo Kulašem, također našim bivšim učenikom (završio odjel kiparskog dizajnera). Nakon Akademije Leo se najprije bavio dizajniranjem unikatnog tektila u Italiji i Sloveniji, a u posljednje vrijeme radi kostime za kazališne predstave. Njegov (za sada) najveći uspjeh je suradnja s fantastičnim slovenskim redateljem

Leo Kulaš

Tomažom Pandurom. Za svoj uspješan kostimografski rad Leo Kulaš dobitnik je Prešerenove nagrade, najveće slovenske državne nagrade. Čestitamo!

Toni Tafra

Živiji Dom omladine?

U tijeku studenog u (još!) neu-redenim prostorima Dom-a proh-uao je PERFORMANCE u kojem su sudje-lovala poznata i manje poznata imena iz grada i naše škole. Na jednom od koncerata nastupili su Toni Tafra i Vinko Pelicarić. Izložbu je imao prof. Rino Efendić, a na jednom od predavanja o kretanjima u modernoj umjetnosti pričao nam je prof. Gorki Žuveša. Bilo je i drugih događanja i nastupa raznih »alternativaca« što je izazvalo odusevljenje i burno odobervanje splitske mladeži kojoj je putanja kretanja od kafića do kafića, ili od Rive do Pjace. Perfomance je tako pokrenuo lavinu pitanja, uzburkao (nadajno se?) i odgovorne ovoga grada te pružio moguća rješenja u osmisljavanju ovog napuštenog i zauštenog prostora.

Kako nastaje novina?

U srijedu, 24. studenog 1994., u humanitarnoj organizaciji »Suncokret« u Supetru profesori Vanja Škrobica i Nikola Skokandić održali su predavanje pod naslovom »Kako nastaje novina?«. Predavanje je bilo namijenjeno supetarskim »teena-gerima« i njihovim nastavnicima. Organizacija »Suncokret« djeluje pod patronatom UNICEF-a, a jedan od njenih koordinatora je naša bivša učenica Meri Ladabi. »Suncokret« organizira niz predavanja koja dragovoljno drže ljudi raznih profesija: liječnici, psiholozi, pedagozi, profesori, dizajneri...

Pažljivi slušateљi, a tema je "Kako nastaje novina"

Športske vijesti

U studenom je organiziran izlet na Mosor. »Guštali« su u pješačenju profesori: Gordan Puljak, Nikola Đaja i Nikola Skokandić te nekolicina učenika. Možda se i mi pridružimo idući put. U studenom je održano prvenstvo splitskih srednjih škola u plivanju. Naša učenica Tanja Šola osvojila je prvo mjesto na 50 m prsno. Čestitamo!

Saznajemo od ravnatelja škole:

Unijesto odjela interijera i eksterijera, od ove školske godine imamo novi odjel slikarskog dizajnera.

Prekinut je upis iz drugih škola u 2. ili 3. razred, povećao se broj odličnih i vrlo dobrih učenika koji se upisuju u 1. razred.

Druzi (još neuredeni) dio zgrade počak osposobljavamo za djelo-mičnu upotrebu (barem kao skladišni prostor). Kompletno uređenje morat će pričekati bolja vremena.

Kontrola učenika! Zašto?

Najteže je biti svoj kontrolor. Ja ponekad funkcioniram kao onaj koji od drugih traži odgovornost, u funkciji budenja.

Kontakti s drugim (europskim) školama?

Jedan vid kontakta već postoji s umjetničkom školom u Pragu, a radimo i na uspostavljanju (bliskih) odnosa s jednom školom u Italiji.

Grijanje škole?

(Za)grijavanje počinje početkom u 2. obrazovnom razdoblju. Konačno!

A Dan škole?

Još je to pitanje otvoreno. Datum mogu predlagati učenici i profesori.

Kad će škola dobiti računar?

Uskoro!!! Nadam se da će poglavito biti koristan grafičkom odjelu.

Kada će foto-odjel dobiti kameru?

U tijeku ove školske godine!

A okoliš?

Akcija uređenja počinje na proljeće.

Željana Marić - Konjanici

OZBILJNO O NEOZBILJNOM / neozbiljno o ozbilnjom

Leonardov laki san

Jasmina Beneta

Jedna od misterija koje okružuju Leonarda da Vincija je pitanje kako je taj genijalni čovjek uspijevao biti genijalni slikar, genijalni arhitekt, genijalni kipar, genijalni pronalača... a da ipak nade dovoljno vremena da spava. Prema legendi veliki majstor je imao naviku odspavatisvega 15 minuta tijekom svaka četiri sata, odnosno ukupno jedan i po sat dnevno. Taj režim spavanja ima svoj biološki smisao, kaže Claudio Stampi, istraživač u Institutu za fiziologiju u Bostonu. Za većinu životinja, kaže on, sasvim je prirodno da spavaju na takav način. Tijekom tronедjeljne studije

jedan slikar-grafičar koji je prihvatio takav režim spavanja takođe se oduševio njime da je pristao i na dopunske eksperimente. Paralelna proučavanja s plivačima također su pokazala da su takmičari s najkrćim spavačkim episodama postigli bolje rezultate.

Stampi preporuča režim kratkotrajnog spavanja bolničkim ljekarima, vatrogascima i svima drugima koji moraju biti budni danju i noću. Prosječnoj osobi više prije da drži zatvorene oči sedam ili osam sati. Možda je to zato, zaključuje Stampi, što imamo višak vremena i ne znamo kako ga iskoristiti.

Jer, nismo svi mi takvi geniji kakav je bio Leonardo.

18. listopada 1994. u "Slobodnoj Dalmaciji" objavljen je vici tjeđna. Autor vica bio je učenik naše škole. Ivan Smoljić. Čestitamo!

Iz mojega dnevnika

Josip Jurić

29. X. 1993.

Došao je i taj dan. Škola počinje popodne, mama radi ujutro, a primanje roditelja je u 18.30. Primanje! Tko je uopće izmislio primanje? Vjerojatno onaj tko je izmislio i školu! Pa naravno, što sam tražio to sam i dobio. U školskoj »Bibili« sve piše: Josip Jurić odsutan 11. X. zadnja dva sata, 14. i 18. X. zadnji sat, 25. X. zadnja dva sata. Uz to još i tri jedinice.

Primanje je prošlo. Ja se vraćam kući, a »stara« me čeka s »lancima i šipkama«. Nevjerojatno kako na dan primanja u mojoj kući svi lonci, tanjuri i noževi znaju letjeti! Prije kucanja na vrata izmolio sam deset Očenaša i Zdravomarija. Ušao sam. U mojoj sesobite večeri vodila velika bitka. Svakog četvrtka pohlepni susjedi željni akcija izadu na prozore da bi slušali zna se što. Postalo je neuobičajeno: »stara« je počela gadati zepter posudem! Sad sam gotov. Lonac se bliži...Puuufff!

30. X. 1993.

Ne znam što se dogodilo nakon onog velikog »puš«, samo znam za mi je glava u zavoju i da moju sobu čiste od lonaca velikog kalibra. Jedva sam se dosegao do dnevног boravka da se ispričam mami. Ona mi je, kao i obično, oprostila pa je sve završilo zagrljajem i obećanjem (s prekrštenim prstima iza leda).

Smiješi se... Sutra će biti gore.

(Marphyjev zakon)

HUMORESKA

Monolog jedne stolice

Halo, narode! Svi me vrlo dobro poznajete i susrećete na svakom mjestu. Služim vašim zadnjicama, stražnjicama, guzama ili debelom tijelu za (na)sjedanje.

Moja povijest zadire daleko u prošlost. Već je, kažu, pečinaš tražio obliji kamen za sjedenje uz vatru dok mu se pekao komad mamuta. Ipak, najčešće moje početke vezuju uz drevni Egipat gdje su mi dali kičmu, tj. povinuti naslon i noge.

Rimljani su me, doduše, voljeli premda su se radile valjali po ležaljkama i jastucima odakle su ugodnije mogli uživati u cijelodnevnim gozbama i dobrim viniima. Japanci me i danas ne podnose. Radije kleče na podu i sitnim štapićima prebiru po čudnoj hrani. Često sam u povijesti bila simbol vlasti, karijere, časti. I pape me titulaju »Sveta stolica«.

Izradivali su me od drva, metala, plastike, bijelokosti, mramora, stakla, ukrašavali kožom, plišem, krznom. Ako ništa drugo, uredno sam pratila modne trendove sve do današnjih dana.

Nekad su mi davali tri, a nekad četiri noge. Nekad sam i ja sama »dobivala

nogu« i bila predmet obračunavanja u kućama i u »salonima«...

Već od renesanse sa mnom se bave i mnogi slavni umjetnici, poglavito u doba rokokoa.

Ali, od 18. st. dobivam svoju veliku suparnicu - fotelju!

No, i danas ne možete zamisliti život bez mene. O mom izgledu brinu se dizajneri, ergonomi, inženjeri, umjetnici, sve po zahtijevima higijene, estetike, praktičnosti...

Ima me u raznim oblicima: barska, visoka stolica dobra je za... zna se za koga, brijačka i frizerska puna je dlaka, kose, mirisa, direktorska je svima san, dječja je uvijek zafrpana igračkama, pelenama, dudama, električna je »mrak za oči«, a najveselije je kad sam školska stolica...

E, kad sam školska stolica guraju me, vuku me, po meni lijepe žvake, urezju imena, crtaju, bojaju, pišu poruke... Svjedok sam učeničkih odrastanja, radošti i žalosti, tajni, »picavanja«, ljubavi... Najdraže mi je kad iz školske učionice završim na gradskom smetlištu u zasluženu mirovinu jer zaista se imam čega sječati i za čim ne žaliti.

TEST Brineš li se previše?

Jasmina Beneta

Iako smo u najljepšim godinama života, ipak upadamo u »crnake«. Uzrujavamo li se previše i kako izbjegći »sekiranciju«? To ne znamo, ali možete se barem poigrati s nama i za trenutak razbiti magleno raspoloženje.

1. Tvoj profesor te često »tlači« testovima i to pred vikend. Što ti radiš u četvrtak popodne?

- a) Učiš, učiš i učiš... Niti jedeš, niti pišeš, već učiš, učiš i učiš.
- b) Samo pogledom »preletiš« dok »rap« trešti.
- c) Baš te briga za test. Možda uspiješ nešto prepisati ili je profesorica možda dobila gripu pa nećete ni imati test.

2. Imaš novu »cappa« majicu. Ali u kafiću je nespretno proliješ »šlagiranom«. Što ćeš učiniti?

- a) Hitnoletiš u kemijsku čistionicu s nadom da ćeš »spasiti« majicu.
- b) Nastaviš piti, a majicu ćeš pokušati oprati i sve će opet biti O.K.
- c) Ne sekiraš se puno jer su majice tek potrošna roba i kupit ćeš novu.

3. Posvadiš se s partnerom(icom). Što ćeš učiniti?

- a) Misliš da je to konačni »the end« i znaš da sad slijede dani »bolovanja«.
- b) Čekat ćeš koji dan da ti se javi ili ćeš se ti njemu(njoj) javiti i opet će biti kao prije.
- c) Nećeš puno »bolovati«. Nije ona(on) jedina(i) na ovome svijetu.

4. Bila si na »tulumu« i ostala si dulje no što starci dozvoljavaju. Dobila si kaznu neizlaskačka čitav

mjesec. Što ćeš učiniti?

- a) Žao ti je što si iznevjerila roditelje. Nastojiš popraviti situaciju i trudiš se da opet stekneš njihovo povjerenje.
- b) Ne misliš da si puno »zgrješila«, već da si se samo trebala javiti telefonom da ćeš dulje ostati.
- c) Ljuta si na roditelje. Ne shvaćaju da su i oni bili mladi. Uvjeraš ih da ipak nisi dijete i bez dozvole opet iduci vikend podeš vani.

5. Imaš dobru prijateljicu (prijatelja) kojoj se povjeravaš. Reklasi joj veliku tajnu. Kako ćeš se osjećati?

- a) Strahovat ćeš da će ona već sutradan sve ispričati nekom drugom i žao ti je što si se povjerala.
- b) Ne misliš da će otkriti tvoju tajnu jer nije tip »špije«.
- c) Baš ti je svejedno. Neka i kaže jer i ti ćeš otkriti njene tajne.

6. Nikako ti ne ide strani jezik. Što ćeš učiniti?

- a) Priznat ćeš da nisi rodena za učenje jezika i »sanjat« ćeš profesora noćima uz noćne more.
- b) Hrabro ćeš i otvoreno porazgovarati s profesorom i pitati ga za savjet.
- c) Pravit ćeš se da ti svi ostali jezici dobro idu, ali taj ne. Uostalom, zašto postoji sporazumijevanje »na mote«.

7. Pred tobom je maturalna zabava, a ne znaš plesati. Što ćeš učiniti?

- a) Svi znaju da sam izgubljeni slučaj i da ima »dvije lijeve« noge

za ples. Već si odlučila ne ići na zabavu.

b) Poči ćeš na zabavu, ali ćeš cijelu večer prosjetiti negdje u kutu i ljubomorno gledati druge.

c) Poči ćeš na ples, a do tada ćeš već naučiti dva-tri koraka. Za ovakve zabave nije bitno znati klasične plesove.

8. U zadnje vrijeme nisi zadovoljna svojim tenom. Što ćeš uraditi?

- a) Ne izlaziš dok se stanje samo od sebe ne popravi. Bojiš se pogledati u zrcalo i nabijaš kosu kako bi eventualno sakrila nedostatke.
- b) Podeš kod dermatologa koji ti savjetuje pravilnu ishranu i higijenu lica.
- c) Ma sve je to stvar raspoloženja. Proći će, tko nema nedostatke?

REZULTATI:

NAJVIŠE ODGOVORA POD A
Ti si propali slučaj. U stalnom si nemiru i panici. Brineš previše i kad treba i kad ne treba. Shvati život kao skup nevažnih sitnica i ne dozvoli da te pesimizam dotuče.

NAJVIŠE ODGOVORA POD B
Niti se brineš, niti se ne brineš. Realno shvaćaš mogućnosti i želje. Pokušavaš tu i tamо samo utjecati na zbivanja oko sebe. »Poraze« dočekaš više-manje spremno pa lakše podnosiš njihove posljedice.

NAJVIŠE ODGOVORA POD C
Ti si apsolutno osoba koja se ni za što ne brine. Sve primaš mirno i ostavljaš da drugi rješavaju čak i tvoje probleme. Savjest ti nije baš na visini, kao ni odgovornost. Probudi se iz mirnog sna! Pokaži svoju zrelost.

HORORSKOP

LEPTIR

OVAN (21.03. - 20.04.). U posljednje vrijeme osjećate manjkavost dobrog raspoloženja. Možda bi vam pomočao dupli kotelek »Santa Barbare«. Ne idite uvijek glavom kroz zid. Prije provjerite ima li zid vrata.

BIK (21.04. - 20.05.). Neprestano se zapitujte o svom ljubavnom životu. Možda su vam u glavi dvije osobe odjednom. EKG ne pokazuje veća oštećenja. Ipak predite na nešto jače i djetotvornije.

BLIZANCI (21.05. - 21.06.). Nemirna stehula i svaka vas sitnica iznervira. Ne dopustite da gnjev ostane u vama. Istresite ga na prvu osobu koja nađe. Preporuka: radi zdravlja vratite se svom starom hobiju tlačenju ljudi.

RAK (22.06. - 22.07.). Vi ne znate što hoćete, a niste to nikad ni znali. Izidite iz hladnog mora. Možda zagrizete i na kopnu u dobar mamač. Savjet: posjetite ortopeda, ali i zubaru jer vam se jedna »gangala« klima.

LAV (23.07. - 23.08.). Vi brzo starite; vrata vam nestaje, čak vas više nema ni u ZOO Marjan. Kako ste to sebi mogli dozvoliti? Krenite u napad jer on je najbolja obrana.

DJEVICA (24.08. - 22.09.). Vi ste tradicionalno sumnjičava i previše kritična osoba prema sebi i prema drugima. Prema tome, pojgrajte se malo s ovnovima i bikovima, ali i lavovi mogu pasti na vaš šarm ako se potrudite. Iskoristite svoje intelektualne i govorničke vještine.

VAGA (23.09. - 22.10.). Ljubav vam je u prvom planu. Ostavite sve ostalo i pozabavite se svojim intimnim problemima. Sretan broj vam je 856, i sve kombinacije tih brojki. Neka vas ne razočara prvi neuspjeh. Život nije iluzija i odmjerite svoje snage u idućim izazovima.

ŠKORPION (23.10. - 22.11.). Otrvana se narav u vama primirila. Ipak pazite na neke nespretnе korake u ljuba-vnom životu, pri prijelazu ulice i pri izljevima raspoloženja. Ljumora nikuda ne vodi. Srećne noći su za vas tijekom vikenda. Čuvajte se sijedih i bradatih...

STRIJELAC (23.11. - 21.12.). Trenutno vam se meta omakla. Bolje ciljajte na svoje pretpostavljene. Vaši neuspjesi izazivaju vam alergiju. Ne krivate za to druge. Ne budite osvetljubivi. Sretan dan - čitav dan!

JARAC (22.12. - 20.01.). Voljenoj osobi probajte se približiti ponovo. Postoje još šanse za uspjeh. Uzdajte se u svoju jarčevu intuiciju. Rodeni ste u sretnoj konstelaciji zvijezda i svaki vam se trud višestruko isplati.

VODENJAK (21.01. - 21.02.). Vodenjaci rođeni početkom znaka imat će sreću na LOTO-u, pogotovo ako odaberu brojeve: 19, 21, 23, 24, 27, 30, 31. Vodenjaci rođeni krajem znaka imat će više uspjeha u igri sportske prognoze. Igre na sreću su upravo ono čime se sada trebate pozabaviti. Samo se nemojte igrati skrivača.

RIBE (22.02. - 20.03.). Liba libi glize lep! Trema, neuroza i mucanje su vaša slaba stiana. Potlagajte pomoć stlučnih osoba. Ako se stidite lazgovola sa psihiyatrom, polazgajte malo sa samim sobom.

F A S H I O N

Na svjetskoj modnoj sceni zadnjih godina nailazimo na pravu poplavu raznih stilova koji se mijenjaju takvom brzinom da ih i sami dizajneri jedva prate.

Ipak, dizajneri i dalje neumorno stavljuju nove kreacije nadahnuti prošlošću ili budućnošću.

Mladi dizajneri "novog kova" ozbiljno konkuriraju poznatim vrhunskim dizajnerima visoke mode, originalnošću svojih kreacija te jednostavnosću i otkačenošću stilova.

Pobornici njihova rada su većinom mladi, koji u njihovim kreacijama nalaze svoj stil odijevanja.

moda
SPLITA

Split kao centar mode ne bi dobro prošao u svijetu jer na tom polju još se mora razvijati.

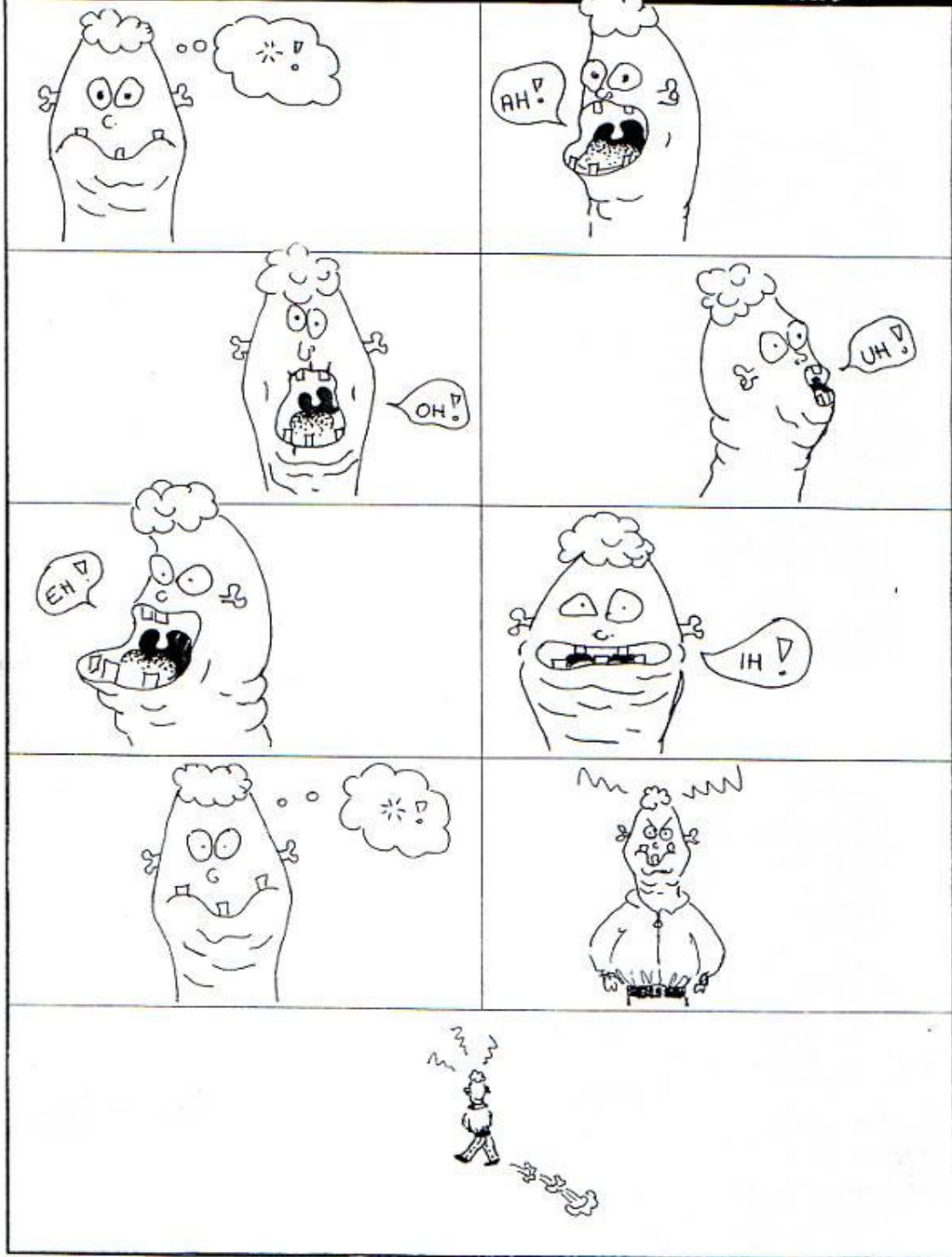
Ipak, moda s ulica grada obećaje, možemo vidjeti mnogo originalnih "direva".

MLADI, samo NAPRIJED!

by
Nazor

TUPKO

NACRTALA:
ANDRIJANA
MARKOV

Bolje je imati užasan kraj, nego užas bez kraja.

(Marphyjev zakon)